

Aegean Working Papers in Ethnographic Linguistics

Vol 3 (2021)

Ειδικό τεύχος: Γλώσσα, πανδημία, γλωσσολογία

AWPEL (3) 2021

ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΥΧΟΣ

Γλώσσα, πανδημία, γλωσσολογία

Publish-as-you-go*

*Αυτό το τεύχος εκδίδεται με τη μορφή publish-as-you-go. Δηλαδή τα κείμενα δημοσιεύονται σταδιακά, με τη σειρά που ολοκληρώνονται. Όταν ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία, θα αναρτηθούν τα τελικά περιεχόμενα και η εισαγωγή.

AWPEL Vol. 3 2021

Cover

ISSN 2858-2801

Καθημερινές ιστορίες: Νοηματοδοτώντας την (α)κανονικότητα

Μαριάνθη Μακρή-Τσιλιπάκου

doi: [10.12681/awpel.28983](https://doi.org/10.12681/awpel.28983)

To cite this article:

Μακρή-Τσιλιπάκου Μ. (2021). Καθημερινές ιστορίες: Νοηματοδοτώντας την (α)κανονικότητα. *Aegean Working Papers in Ethnographic Linguistics*, 3, 1–41. <https://doi.org/10.12681/awpel.28983>

Καθημερινές ιστορίες: Νοηματοδοτώντας την (α)κανονικότητα

Μαριάνθη Μακρή-Τσιλιπάκου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
mmakrits@enl.auth.gr

Περίληψη

Στη μελέτη αυτή αναλύονται ιστορίες οι οποίες προέκυψαν αυθόρμητα, εξ αφορμής ή κατόπιν πρόσκλησης εντός συνομιλιών. Τα δεδομένα προέρχονται κυρίως από τηλεοπτικές συνεντεύξεις ως αποτέλεσμα του πανδημικού περιορισμού των κοινωνικών επαφών πρόσωπο με πρόσωπο. Εξετάζονται θεωρίες αφήγησης σε σχέση με το είδος μικρές ή μεγάλες ιστορίες, τον αφηγηματικό σχεδιασμό τους, τα στοιχεία αφηγηματικότητας και τη διάταξη συμμετοχής των Μελών. Εφαρμόζεται το συνδυαστικό θεωρητικό πλαίσιο της εθνομεθοδολογικής Ανάλυσης της Συνομιλίας & Ανάλυσης Συμμετοχικής Κατηγοριοποίησης και διερευνάται η από κοινού συγκρότηση της εκάστοτε περίπτωσης επικοινωνίας, και οι αμοιβαίες κατηγοριοποιήσεις οι οποίες εγκαθίστανται μέσω των κατηγορημάτων που στεγάζουν οι συνομιλιακές συνεισφορές. Διαπιστώνεται θεωρητική επικάλυψη των ειδών, ποικιλία αφηγηματικών πόρων, εναλλαγή και ενίοτε συμμετοχική πραγμάτωση των αφηγηματικών ρόλων. Αναδύεται η κοινή στόχευση των Μελών προς την οικοδόμηση μιας επίκαιρης ταυτότητας –η οποία συναρμόζεται με τη σκληρή καθημερινότητα καθώς καταγράφει και αξιολογεί τις απορρέουσες πρακτικές, μέσα από την κατάθεση των ατομικών συνθηκών καθημιάς/καθενός τους– και εντέλει τη νοηματοδότηση της προσωπικής και συλλογικής εμπειρίας.

1. Η συγκυρία

Οι διαδοχικές περίοδοι υποχρεωτικού εγκλεισμού, ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας, η παύση ή διαφοροποίηση της λειτουργίας της αγοράς, της εργασίας και της εκπαίδευσης, καθώς και η κοινωνική απόσταση και η χρήση μέσων ατομικής προστασίας, μέτρων που κρίθηκαν αναγκαία για την αντιμετώπιση της φονικής πανδημίας του κορονοϊού Covid-19, επέφεραν καταλυτικές αλλαγές στην καθημερινότητα των Μελών¹ της νεοελληνικής, όπως άλλωστε και της παγκόσμιας, κοινότητας.

Μπροστά στη νέα, αφύσικη πραγματικότητα με την οποία βρέθηκαν αντιμέτωπα, τα Μέλη εκδηλώνουν ένα ευρύ φάσμα αντιδράσεων, όπως δυσπιστία, απόρριψη,

---

¹ Χρησιμοποιώ το Μέλος για το πρόσωπο ως ενταγμένο στην κοινότητα, κατά Sacks.

ανυπακοή, αγανάκτηση, θυμό, αλλά και προσπάθεια διακωμώδησης της έκρυθμης κατάστασης, καθώς και ευχές και σχέδια για το μέλλον.

Ένα από τα μέσα στο οποίο διοχετεύονται οι αντιλήψεις και τα συναισθήματά τους είναι οι (καθημερινές) ιστορίες, μικρές και μεγάλες, θλιμμένες και αισιόδοξες, εξοργιστικές και αστείες, αυθόρμητες ή μετά από πρόσκληση. Με τις ιστορίες, τα Μέλη αποδίδουν νόημα στις εμπειρίες τους και παίρνουν θέση σε σχέση με τις καθημερινές καταστάσεις που βιώνουν.

2. Θεωρίες αφήγησης

Η αφήγηση αποτελεί ένα γλωσσικό γεγονός με καθολική κοινωνική κατανομή και διαγλωσσική παρουσία (Hymes 1996: 116). Κατά καιρούς, έχει προσδιορισθεί ως μια προφορική εκδοχή ή μεταμόρφωση της εμπειρίας (Labov & Waletzky 1967· Labov 1972), ως τρόπος συγκρότησης της πραγματικότητας (Bruner 1991), ως συμπληρωματικός ή εναλλακτικός τρόπος σκέψης (Hymes 1996: 113), ως τόπος συγκρότησης ταυτότητας (Georgakopoulou 2007· Bamberg 2011· De Fina & Georgakopoulou 2020).

2.1 Η μονολογική προσέγγιση

Ο κλασικός ορισμός της αφήγησης στην Κοινωνιογλωσσολογία οφείλεται στον William Labov, ο οποίος στη μελέτη του για την αφροαμερικανική διάλεκτο (Labov & Waletzky 1967· Labov 1972) συνέλεξε ιστορίες σε σχέση με το εάν ποτέ το ερωτώμενο Μέλος βρέθηκε σε κατάσταση κατά την οποία κινδύνεψε σοβαρά να χάσει τη ζωή του.

Κατά τον Labov, η αφήγηση αποτελεί ανασύνθεση ιδιαίτερων γεγονότων (του παρελθόντος), στη βάση της μιμητικής αληθοφάνειας, μέσα από τη συγκεκριμένη οπτική της αφηγήτριας, γεγονός που τα καθιστά αφηγησιμα. Η αφήγηση παρακολουθεί τη χρονική διαδοχή τους και στοχεύει στην τελική αποκατάσταση της ισορροπίας που αρχικά είχε υποστεί ρήξη. Η αμετάβλητη χρονική ακολουθία δύο υποπροτάσεων συνιστά μονάδα *ελάχιστης αφήγησης* (1972: 360), ενώ η τυπική δομή της πλήρως αναπτυγμένης αφήγησης αποτελείται από τα μέρη *περίληψη-προσανατολισμός-πράξη επιπλοκής-επίλυση-(επιμύθιο)-αξιολόγηση* (ό.π.: 370).

Αναλυτικότερα, η αφηγήτρια ξεκινά με μία αρχική σύνοψη ή εναρκτήρια φράση που αναγγέλλει την ιστορία που θα ακολουθήσει, προχωρεί στην τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων γύρω από τα πρόσωπα-τόπο-χρόνο (τα οποία δυνητικά μπορούν να αναβληθούν και για αργότερα), περνάει στον αφηγηματικό πυρήνα με μια σειρά από διαδοχικές αφηγηματικές φράσεις που καταλήγουν στην επίλυση, και ολοκληρώνει με απαγκίστρωση από την αφήγηση και μετάβαση στο παρόν η οποία επιτελείται είτε ως γενική παρατήρηση των συμβάντων είτε ως στερεοτυπικό κλείσιμο.

Η αξιολόγηση, η οποία αρχικά είχε ορισθεί ως ένα τμήμα της δομής (Labov & Waletzky 1967), στην ουσία, εντέλει, διατρέχει ως δευτερεύουσα δομή ολόκληρο το αφηγηματικό σχήμα (Labov 1972: 369), καθώς στοχεύει στην εδραίωση του αξιόλογου της αφήγησης, όπως την αντιλαμβάνεται η αφηγήτρια. Μπορεί να είναι *εξωτερική* ή *εσωτερική*, ανάλογα το βαθμό ενσωμάτωσής της στην αφηγηματική ροή (ο.π.: 370 κ.εξ.).

Συνοπτικά, η κωδικοποίηση του Labov προέβλεπε ολοκληρωμένες, μονολογικές ιστορίες ζωής, κατόπιν πρόσκλησης εκ μέρους του ατόμου που θέτει τις ερωτήσεις, στο πλαίσιο της αυτοβιογραφικής προφορικής συνέντευξης. Παρόμοια μονολογική

προσέγγιση προτείνεται και από την *Ανθρωπολογία της Γλώσσας*, με την έννοια της *παραστατικότητας* του Bauman (1975) να επικεντρώνει στην επικοινωνιακή επιδεξιότητα της αφηγήτριας, η οποία υπόκειται σε έλεγχο από το ακροατήριο.

2.2 Η συνομιλιακή/συνεργατική προσέγγιση

Διαμετρικά αντίθετη είναι η θεώρηση της αφήγησης από την *Ανάλυση της Συνομιλίας* (Sacks 1974, 1978· Goodwin 1984· Jefferson 1978, 1988), καθώς το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη διαδραστική οργάνωση, η οποία ενεργοποιείται κατά την αφήγηση εντός της συνηθισμένης συνομιλίας (Goodwin 1984: 225), και διερευνάται σε σχέση με τον μηχανισμό εναλλαγής συνεισφορών που ρυθμίζει την τελευταία (Schegloff 1997: 104).

Σε αυτήν τη βάση, η παρουσία των συνομιλούντων προσώπων δεν είναι δυνατόν να αγνοηθεί, διότι ο *παραληπτικός σχεδιασμός* (Sacks, Schegloff & Jefferson 1974: 727) καθορίζει την εμφάνιση και πορεία της εκάστοτε αφήγησης –όπως και κάθε άλλης συνεισφοράς, άλλωστε–, αφού η αφηγήτρια απευθύνεται σε συγκεκριμένη παραλήπτρια κάθε φορά και πορεύεται λαμβάνοντας, συνεχώς, υπόψη την ανάδραση που της παρέχεται. Η τυχόν περιγραφική απόσπασση του αφηγηματικού γεγονότος από το διαδραστικό πλαίσιο, εντός του οποίου ανακύπτει και από το οποίο ανατροφοδοτείται, καθιστά την αφήγηση μια ‘ακαδημαϊκά υβριδισμένη μορφή’ (Schegloff 1997: 104), ένα ‘αποσυγκειμενικοποιημένο φαινόμενο’ (Norrick 2000: 2-3) – διαπίστωση που, εν μέρει, αναγνώρισε αργότερα και ο ίδιος ο Labov (1997: 397).

Παρά τις αντιρρήσεις, η κατά Labov αντίληψη της αφήγησης κυριάρχησε στο ερευνητικό τοπίο για μεγάλο διάστημα (βλ. Schegloff 1997· Johnstone 2016). Στη συνέχεια, προέκυψαν θεωρήσεις οι οποίες λάμβαναν υπόψη τη διεπίδραση ή/και επικέντρωναν στην κατασκευή της ταυτότητας.

Η προσέγγιση του Norrick (2000), η οποία πηγάζει από την *Ανάλυση της Συνομιλίας*, εστιάζει στην ανάδυση της αφήγησης κατά τη συνομιλία, στον καμβά της οποίας συν-υφαίνεται από τα συνομιλούντα πρόσωπα. Αμφισβητεί τη σπουδαιότητα της χρονικής ακολουθίας (ό.π.: 6), η οποία εδράζεται στην υπόθεση ότι η αφήγηση αποτελεί «μέθοδο ανασκόπησης εμπειριών του παρελθόντος δια της αντιστοίχισης της προϋπάρχουσας χρονικής διάταξης με τις προφορικές προτάσεις» (Labov 1972: 359-360),² διότι αυτή αποτελεί ισχυρισμό ότι οι περιστάσεις της αφήγησης δεν έχουν καμία επίδραση στην ανάκληση των γεγονότων/εμπειριών του παρελθόντος (και στη φραστική απόδοσή τους), ενώ είναι ακριβώς η αφηγηματική διαδικασία η οποία λειτουργεί ως καταλύτης για την εκάστοτε ανάκληση (Norrick 2000: 7) (πρβ. Goodwin 1997α, 1997β).³

Η διαπίστωση ότι οι αφηγήσεις δεν ακολουθούν πάντα την εικαζόμενη πλήρη δομική μορφή, ενώ κατά τη διεπίδραση εμφανίζονται αφηγηματικά ψήγματα τα οποία χαρακτηρίζονται από ρευστότητα, πλαστικότητα και ανοιχτό τέλος, οδήγησε στην έννοια της *μικρής ιστορίας* (Bamberg 2004, 2006· Georgakopoulou 2006, 2007· Bamberg & Georgakopoulou 2008). Η ονομασία ‘μικρή’ αποτελεί ένα γενικό όρο για τις αφηγήσεις

² Κατά αναλογία της βαθιάς/επιφανειακής δομής του Chomsky (Hopper 1997: 76-77).

³ Σχετικά, ο Bruner αναρωτιέται κατά πόσο δεν γινόμαστε εντέλει οι αυτοβιογραφικές ιστορίες με τις οποίες ‘εξιστορούμε’ τη ζωή μας (2004: 694).

γεγονότων που είτε βρίσκονται σε εξέλιξη, είτε είναι μελλοντικά ή υποθετικά, από κοινού γνωστά, καθώς και αναφορές σε αυτά ή αναβολές της αφήγησης για μελλοντικό χρόνο ή και άρνηση πραγματοποίησής της (Bamberg & Georgakopoulou 2008: 381· Georgakopoulou 2006: 123, 2007: vii). Η (συνήθως) μικρή έκτασή τους δεν είναι το σημαντικότερο χαρακτηριστικό τους (De Fina & Georgakopoulou 2020: 95), καθώς ο επιθετικός προσδιορισμός αποδίδει τη φευγαλέα παρουσία τους στην επικοινωνιακή στιγμή κατά την οποία ανακύπτουν (ό.π.). Σε αντίθεση με τις 'μεγάλες ιστορίες', οι οποίες αποτελούν μονολογική, αναστοχαστική διερεύνηση σημαντικών στιγμών του παρελθόντος της αφηγήτριας, η κύρια ερευνητική έμφαση αυτής της προσέγγισης αφορά τις διαδραστικές πρακτικές κατασκευής της ταυτότητας (βλ. Bamberg 2011)⁴ – πώς παρουσιάζομαστε και πώς συνδεόμαστε με τα υπόλοιπα Μέλη (Georgakopoulou 2017: 314).

Πάντως, οι δύο προσεγγίσεις δεν είναι αναγκαστικά ασύμβατες, καθώς η ταυτότητα απαιτεί το στοιχείο του αναστοχασμού, μια χρονική υποχώρηση από το διαδραστικό παρόν της 'μικρής' ιστορίας (Freeman 2010: 6-7), ενώ μια 'μικρή' ιστορία είναι δυνατόν να εξελιχθεί σε 'μεγάλη' (LeFebvre & Blackburn 2012: 216) ή απλώς τα δύο είδη να συνυπάρχουν σε μια αφήγηση (Phoenix & Sparkes 2009).

3. Το θεωρητικό πλαίσιο

Η παρούσα μελέτη κινείται στον χώρο της εθνομεθοδολογικής *Ανάλυσης της Συνομιλίας* (Sacks, Schegloff & Jefferson: 1974), η οποία εξετάζει τη συνομιλιακή διεπίδραση ως τόπο συγκρότησης της κοινωνικής πραγματικότητας, με τη μορφή εναλλαγής συνεισφορών στον λόγο, καθώς και της *Ανάλυσης Συμμετοχικής Κατηγοριοποίησης* (Sacks 1972α, 1972β, 1979, 1992). Η τελευταία εξετάζει τις μεθόδους κοινωνικής κατηγοριοποίησης ως επίδειξης και επίτευξης των τοπικών πρακτικών συλλογιστικής των Μελών, με τις εκάστοτε κατηγορίες να συνδέονται με προσδοκίες και συμβάσεις και με υψηλή περιεκτικότητα σε συναγωγικούς πόρους, αλλά και με ισχυρή ενδεικτικότητα καθώς βρίσκονται σε ανακλαστική σχέση με την εκάστοτε κατάσταση της επικοινωνίας.⁵

Τα δύο ερευνητικά νήματα αποτελούν αναλυτικό δίδυμο, καθώς η αλληλουχική και η κατηγοριακή όψη διαπλέκονται αδιάσπαστα στην προφορική επικοινωνία. Αφενός, μερικές κατηγορίες ή ταυτότητες ενεργοποιούνται ως εγγενείς σε συγκεκριμένο οργανωτικό σχήμα, με προδιαγραμμένη εναλλαγή και είδος συνεισφορών, όπως είναι για παράδειγμα το τηλεφώνημα, με τις κατηγορίες 'καλούσα-καλούμενη' (Sacks 1992β: 361· Schegloff 1968, 1979)· ή η συνέντευξη (βλ. Clayman 2015), η οποία προβλέπει 'συνεντευξιάστρια' που θέτει τις ερωτήσεις και 'συνεντευξιαζόμενη' που παρέχει τις απαντήσεις, δηλαδή κατηγορίες που προκύπτουν λόγω συνεισφορών (turn-generated categories, Watson 1997: 67). Αφετέρου, οι ίδιες οι κατηγορίες/ταυτότητες ενεργοποιούν συγκεκριμένες συνεισφορές στον λόγο, στη βάση εξωτερικών χαρακτηριστικών των Μελών, όπως είναι η ηλικία, η τάξη, το φύλο κτλ. (category-

⁴ Σε σύνδεση με τη θεωρία της *τοποθέτησης* (van Langenhove & Harré 1999· Davies & Harré 1990) μεταξύ των χαρακτήρων μιας αφήγησης, της αφηγήτριας και της παραλήπτριας, της αφηγήτριας ως προς τους κυρίαρχους ιδεολογικούς λόγους ή τις 'κυρίαρχες' αφηγήσεις (βλ. Bamberg 1997· Bamberg & Georgakopoulou 2008· Αρχάκης & Τσάκωνα 2011).

⁵ Βλ. Schegloff (2007) και Μακρή-Τσιλιπάκου (2014) για αναλυτική παρουσίαση.

generated turns, ο.π.), π.χ. κατά φύλα χρήση υποκοριστικών στην κοινή νεοελληνική (βλ. Makri-Tsilirakou 2003).⁶

Οι Antaki & Widdicombe (1998: 3) συνοψίζουν την εθνομεθολογική θέση για την ταυτότητα ως εξής:

- Ένα πρόσωπο –ομιλήτρια, παραλήπτρια ή αντικείμενο αναφοράς– ‘έχει μια ταυτότητα’ δια της υπαγωγής του σε μια κατηγορία συνδεδεμένη με χαρακτηριστικά και γνωρίσματα
- Η υπαγωγή είναι ενδεικτική και προκύπτουσα εξ αφορμής
- Η υπαγωγή καθιστά σχετική την ταυτότητα για το εξελισσόμενο διαδραστικό έργο
- Η ισχύς του να ‘έχεις μια ταυτότητα’ έγκειται στις διαδραστικές της συνέπειες
- Όλα τα παραπάνω είναι ορατά στην αξιοποίηση των συνομιλιακών δομών από τα πρόσωπα

Επομένως, οι εκάστοτε κατηγορίες/ταυτότητες δεν εγκαθίστανται ανεξάρτητα από τη διαδοχικότητα των συνομιλιακών συνεισφορών, και ειδικότερα των γειτνιαστικών ζευγών, μέσω των οποίων τα Μέλη διασφαλίζουν τον κοινό προσανατολισμό και την αμοιβαία κατανόηση των κατηγοριοποιήσεων που πραγματοποιούν, καθώς τα δεύτερα μισά είναι αναγκαίο να ανταποκρίνονται στην ίδια κατηγορία με τα πρώτα μισά.⁷

3.1 Αφηγηματικός σχεδιασμός

Κατά τον Sacks, ο αφηγηματικός σχεδιασμός προβλέπει μια προεισαγωγή (Sacks 1974, 1992β: 10-11, 222-8), ένα διεγέρτη ενδιαφέροντος (interest arouser, 1992β: 226), που διερευνά τη δεκτικότητα των υπόλοιπων συνομιλητριών/τών και τη συγκατάθεσή τους στην παρατεταμένη κατοχή του βήματος (ό.π.: 18), την οποία αποδέχονται εμπράκτως με τις δικές τους συνεισφορές (ό.π.: 10, 226-7), αρχίζοντας με μία εγκαταστατική απόκριση (topicalizer, Button & Casey 1984: 182) και συνεχίζοντας με τις ανάλογες ανατροφοδοτικές συνεισφορές που διατηρούν τη διεπίδραση (continuers, Sacks 1992β: 410) –γνωστές και ως ελάχιστες αντιδράσεις (Fishman 1983). Αυτές μπορεί να είναι λεκτικές ή μη (Schegloff 1982: 73-74) και αποτελούν τεκμήριο ότι οι συνομιλήτριες/τές αναγνωρίζουν την τρέχουσα αλληλουχία ως αφήγηση (Sacks 1992β: 227). Το άνοιγμα και το κλείσιμο της αφήγησης πραγματοποιείται με αναγνωρίσιμες φραστικές διατυπώσεις (ό.π.: 40), όπως είναι για παράδειγμα οι παροιμιώδεις εκφράσεις στο κλείσιμο (ό.π.: 422) (βλ. και Mandelbaum 2013).

Ωστόσο, ο δομικός σχεδιασμός της αφήγησης δεν εξασφαλίζει από μόνος του το αναντίρρητο ενδιαφέρον των παραληπτριών/τών, ώστε να μην αντιτάξουν το ανεπιθύμητο «Γιατί μας το λες αυτό;», «Σιγά το πράγμα!» (‘Big deal’, Sacks 1992β: 12, 227) ή «Ε και (λοιπόν);» (‘So what?’, Labov 1972: 366). Είναι η διάσταση της αφηγησιμότητας (tellability, Sacks 1992β: 3, 157, 229; reportability, Labov 1972: 370) που εγγυάται την αποδοχή. Για τον λόγο αυτό, η προεισαγωγή είναι δυνατόν να προϊδεάζει, αξιολογώντας αυτό που θα ακολουθήσει, π.χ. ως περίεργο, αστείο, τρομερό κτλ. (Sacks 1992β: 228), και προσκαλώντας την ταύτιση της παραλήπτριας ως προς τη στάση που εκφράζει η αφηγήτρια (Stivers 2008: 33). Επιπλέον, αποφεύγουμε να αφηγηθούμε κάτι

⁶ Πρβ. Zimmerman (1998), με τον διαχωρισμό ανάμεσα σε διαλογικές (discourse), εμπερίστατες (situational) και μεταφερόμενες (transportable) ταυτότητες.

⁷ Βλ. Μακρή-Τσιλιπάκου (2017) για μία εφαρμογή του μοντέλου.

που υποθέτουμε ότι είναι ήδη γνωστό στην παραλήπτρια (Sacks 1992β: 368), αλλιώς θα καταλήγαμε να απαριθμούμε (χωρίς λόγο) τις ημέρες της εβδομάδας, να απαγγέλουμε το δελτίο καιρού κτλ. (ό.π.).

Όμως, δεν είναι όλες οι ιστορίες μας αυτόματα αφηγήσιμες προς όλα τα Μέλη, και μάλιστα στην ολότητά τους (Sacks 1992β: 233-4), απλώς και μόνο επειδή μας ανήκει το σχετικό βίωμα. Μάλλον, το τμήμα του βιώματος που είναι (εκάστοτε) αφηγήσιμο καταλήγει να γίνει τελικά το βίωμά μας (ό.π.: 243) (πρβ. Norrick 2000). Και ό,τι είναι αφηγήσιμο δεν προσφέρεται αδιακρίτως για οποιοδήποτε ακροατήριο. Με άλλα λόγια, οι ιστορίες μας πρέπει αναγκαστικά να είναι αφηγήσιμες εντός της εκάστοτε συγκεκριμένης συνομιλιακής διεπίδρασης όπου και ανακύπτουν, στη βάση του πανταχού ισχύοντος παραληπτικού σχεδιασμού, και με συνυπολογισμό της *αλληλουχικής συνεπαγωγικότητάς* τους (sequential implicativeness, Sacks & Schegloff 1973: 296), καθώς δρομολογούν συγκεκριμένη εξέλιξη όλων των όψεων της διάδρασης. Εν συντομία, κατά τη διατύπωση της Jefferson (1978), οι ιστορίες ανακύπτουν επιτόπου και έχουν αλληλουχικές συνέπειες.

4. Τα δεδομένα

Η συλλογή των αυθεντικών δεδομένων μοιραία προσαρμόστηκε στις ειδικές συνθήκες, οι οποίες δεν επέτρεπαν την απρόσκοπτη κοινωνική συνεύρεση των Μελών. Έτσι, τα δεδομένα αντλήθηκαν κυρίως από τηλεοπτικές εκπομπές μη προσχεδιασμένου λόγου (unscripted), οι οποίες ούτως ή άλλως έχουν επανειλημμένα αξιοποιηθεί σε σχετικές μελέτες, καθώς θεωρείται ότι αποτελούν αξιόλογη κοινωνιογλωσσική πηγή (Sidnell 2010: 23), διότι δεν παρέχουν απλώς πληροφορίες σχετικά με τη ζωή της κοινότητας (Tagliamonte & Roberts 2005: 282), αλλά και τη διαμορφώνουν (Hutchby 2006: 2).

Οι εκπομπές που χρησιμοποιήθηκαν αποτελούνται εξ' ολοκλήρου ή εν μέρει από συνεντεύξεις με διασημότητες ποικίλου βεληνεκούς και αναγνωρισιμότητας, συνήθως από τον κόσμο του θεάματος, και διενεργούνται από ένα ή δύο πρόσωπα. Τα δεδομένα συμπληρώνει η αφήγηση από μία εκπομπή 'υγείας και ευεξίας' –η οποία παρέχει πληροφορίες για σχετικά θέματα μέσω συνεντεύξεων με ειδικούς, αλλά και με απλά Μέλη της κοινότητας με ανάλογες εμπειρίες–, καθώς και μία τηλεφωνική συνδιάλεξη ανάμεσα σε οικεία πρόσωπα.

Στις συνεντεύξεις με διασημότητες, που αποτελούν το κύριο σώμα των δεδομένων, δεν ισχύει ο κανόνας της ουδετερότητας –ο οποίος χαρακτηρίζει την ειδησεογραφική συνέντευξη, συχνά σε συνδυασμό με τη διάσταση της αντιπαλότητας (Clayman & Heritage 2002: Clayman 2015)–, καθώς αυτό το είδος διέπεται από τους κανόνες της *ατομίκευσης* και της *φιλικής ατμόσφαιρας* (Loeb 2015). Ο πρώτος επιτρέπει στη συνεντευξιάστρια να αξιοποιήσει τις δικές της εμπειρίες και ενδιαφέροντα ως πηγή για τις ερωτήσεις και αποκρίσεις της· ο δεύτερος επιτρέπει στη συνεντευξιαζόμενη να παρουσιάσει εαυτήν, και όποιο 'προϊόν' επιθυμεί να προωθήσει, από μια θετική οπτική γωνία (ό.π.: 27).

Όπως, όμως, και στην ειδησεογραφική συνέντευξη, τα δύο μέρη συνδέει ένα υπόρρητο 'συμβόλαιο' αμοιβαίας εξάρτησης (Clayman & Heritage 2002: 28-29): η συνεντευξιάστρια χρειάζεται την παρουσία των διάσημων προσώπων για την πραγματοποίηση της εκπομπής της· τα διάσημα πρόσωπα χρειάζονται την εκπομπή για

να προβληθούν (Loeb 2015: 28). Εξάλλου, η διασημότητα είναι ένα εμπορεύσιμο αγαθό προς εκμετάλλευση όχι μόνον από τις βιομηχανίες προώθησης, δημοσιότητας και μέσων, αλλά και από το ίδιο το άτομο ως επωφελές για την καριέρα του (Turner 2010: 14). Συγχρόνως, συνιστά και μία πολιτισμική μορφή με κοινωνική επιρροή, ιδίως στα νεότερα Μέλη (ό.π.), τα οποία αποτελούν και το επιζητούμενο 'δυναμικό' κοινό των περισσότερων τηλεοπτικών εκπομπών.

Τα θέματα που συνήθως συζητούνται στις εκπομπές αυτές εμπίπτουν στον χώρο της μαζικής κουλτούρας (pop culture) και της επαγγελματικής και προσωπικής ζωής των διάσημων συνεντευξιαζόμενων προσώπων, χωρίς να αποκλείονται και πολιτικά θέματα (Loeb 2015: 28), όπως για παράδειγμα συμβαίνει στις αντίστοιχες εκπομπές της αμερικανικής μεταμεσονύχτιας ζώνης (Molek-Kozakowska 2013).

5. Ανάλυση

Στο πρώτο αφηγηματικό περιστατικό, η Νάνσυ (Ζ)αμπέτογλου (1971)⁸ και ο Θανάσης (Α)ναγνωστόπουλος (50+) υποδέχονται την ηθοποιό Ελένη (Κ)αρακάση (1973), στο μαγαζίνο ποικίλης ύλης που συμπαραουσιάζουν τα μεσημέρια του Σαββατοκύριακου.

[1] Γενική καθαριότητα και μαγειρική (dot. ΣΚΑΪ, 24.1.2021)⁹

⁸ Ημερομηνία γέννησης ή (συναγόμενη) ηλικία κατά την καταγραφή του περιστατικού.

⁹ Βλ. Παράρτημα για τα σύμβολα απομαγνητοφώνησης.

1		A	Όταν δεν έχεις δουλειά, τι κά:νεις; Δηλαδή (.) και τώρα που αναγκαστικά είσαι μεσ' στο σπίτι, αλλά ας <u>πούμε</u> [και το^ γκαιρό που έχεις δουλειά.=
2		Z	[<Τώρα δεν είναι.
3	→	K	=<Τώρα δεν είμαι ευτυχώς! Αλλά θα σου πω.↓ (((παραστατική χειρονομία)) Στη^ μπρώτη καραντίνα όπως όλος ο κόσμος έφτιαξα πράγματα στο σπίτι που είχα να τα:– >νομίζω ότι δεν τα 'χα φτιάξει [από τότε που μπήκα.<=
4		A	[Ναι.
5	→	K	=(((τραγουδιστά)) ((παραστατική χειρονομία)) Πα↑τά:ρια, ντου↑λάπες=
6		Z	[[((συγκατανεύει))
7	→	K	=στα [μπαλκόνια
8		A	[Αυτά (έκανες). Ναι.
9		K	[Τα 'κανα τα ['κανα]!
10		A	[Πόσα κιλά έβαλες.
11			(0.1)
12		K	Ο: ((αρνητική κίνηση κεφαλιού)) Δεν <u>έβαλα</u> !
13			(.)
14		A	A! Δεν <u>έβαλες</u> ;
15		K	((αρνητική κίνηση ματιών)) Όχι.↓ (.) Στη^ μπρώτη καραντίνα ((αντίστιξη με το χέρι)) <ούτε ένα κιλό>! (((άνοιγμα στόματος για έναρξη εκφωνήματος))
16		A	[Άρα <u>δεν</u> μαγειρεύες στη^ μπρώτη καραντί:να;
17			(.)
18	→	K	Μαγει <u>ί</u> ρευα. Αλλά τα 'κανα πολ <u>ύ</u> ωραία. >Δηλαδή< ε: έτρωγα– =
19		Z	[[((υποστηρικτική χειρονομία, αντίρρηση προς τον Α))
20	→	K	=((παραστατική χειρονομία)) έφαγα το μεσημέρι <ό,τι> φαγητό μου 'χε λείψει [<ό,τι> μπορείς να φανταστείς, δηλαδή τα αγαπημένα μου=
21		Z	[[((συναινετικό χαμόγελο))
22	→	K	=((απαριθμεί)) τα γεμιστά που μπ:– <u>κά</u> θε βδομάδα ((παραστατική χειρονομία)) οπωσ <u>δή</u> ποτε είχαμε:: τα γεμιστά ήταν:– [έκανα και για=
23		A	[[((υπομείδιμα))
24	→	K	=((παραστατική χειρονομία)) ΛΟ:χο– γιατί δεν έκανα μόνο για μένα! ((γελαστά)) Έκανα ((παραστατική χειρονομία)) ((απαριθμεί)) για τη μάνα μου, έκανα για τον αδελφό μου,=
25		A	=Άντε! =
26	→	K	=E! [Ναι! E! (.) Νομίζω ότι δεν ξέρω να μαγειρεύω για <u>ένα</u> ή για δύο άτομα.=
27		Z	[[((χαμόγελο))
28	→	K	=((χαμόγελο)) [Είναι:– ((γελαστά)) Δε^ γκζέρω αν εσείς το παθαίνετε αυτόι
29		Z	[ha [ha
30		A	[[((χαμόγελο))
31		A	((γελαστά)) Είσαι λάρτζ, έτσι γενικά; Σε όλα;
32		K	Νομίζω <u>ναι</u> .

Ο Α απευθύνει ερώτηση με δύο σκέλη («τώρα... και τον καιρό που έχεις δουλειά» 1) στην Κ, η οποία επιλέγει να απαντήσει επικεντρώνοντας στην περίοδο του εγκλεισμού, παρά το γεγονός ότι δεν ισχύει πλήρως στην περίπτωση της (2, 3), καθώς συμμετέχει στη δημοφιλή καθημερινή τηλεοπτική σειρά 'Άγριες Μέλισσες' με γυρίσματα εκτός Αθηνών –γεγονός, άλλωστε, που την καθιστά επίκαιρη ως καλεσμένη. Η Κ ξεκινά με προεισαγωγή («θα σου πω»), και συνεχίζει συνδέοντας τις δραστηριότητές της (3, 5, 7) με αυτές των υπόλοιπων Μελών («όπως όλος ο κόσμος»), εντάσσοντας εαυτήν στην κοινότητα ως

απλό Μέλος με καθημερινές, κοινά γνωστές/αναγνωρίσιμες ασχολίες, όπως τεκμηριώνεται από τις αντιδράσεις των Z και A (4, 6, 8).

Η επόμενη ερώτηση του A (10) ξαφνιάζει την K (11) –ίσως λόγω και του λεπτού ζητήματος των κιλών της–,¹⁰ η οποία αρνείται emphaticά και exoglossicά (κίνηση κεφαλιού) ότι έβαλε κιλά (12). Ο A αντιδρά με σκεπτικισμό (13, 14), αφού προσλαμβάνει την πληροφορία ως μη αναμενόμενη, με τη χρήση του πραγματολογικού μορίου «A!» (Heritage 1998), καθώς η αύξηση του βάρους ήταν αναπόφευκτη συνέπεια του εγκλεισμού για τα περισσότερα Μέλη. Η K επαναλαμβάνει την άρνησή της και με δύο exoglossicά στοιχεία (μάτια, χέρι) (15), προκαλώντας την επιθετική υπόθεση εκ μέρους του A –η οποία και διακόπτει την εν εξελίξει συνεισφορά της K– ότι αυτό συνέβη διότι (προφανώς) δεν μαγείρευε (16). Καθώς η συνομιλιακή κίνηση του A υποσκάπτει την προηγούμενη αυτοκατηγοριοποίηση της K ως απλού (και όχι διάσημου) Μέλους, το οποίο επιδόθηκε στη μαγειρική όπως και τα υπόλοιπα Μέλη της κοινότητας, η K επιχειρηματολογεί εξιστορώντας (18, 20, 22, 24) τις μαγειρικές πρακτικές της, επιτυγχάνοντας υποστηρικτικές ελάχιστες αντιδράσεις από τη Z (19, 21) και την απρόθυμη προσχώρηση του A (23).

Η παρ’ ολίγον παρεξήγηση αποφεύγεται με την προτεινόμενη, νέα (υπόρρητη) κατηγοριοποίηση της K ως γενναιόδωρης φροντίστριας της οικογένειάς της (24, 26, 28), η οποία αποσπά την αποδοχή των υπολοίπων (25, 27, 29, 30) και, εντέλει, τη ρητή εγκατάστασή της από τον A («Είσαι λάρτζ;», 31), ο οποίος και την επεκτείνει ως γενικό χαρακτηριστικό της K («έτσι γενικά; Σε όλα;» 31), ίσως για να αντισταθμίσει την προηγούμενη αμφισβήτηση των λόγων της.

Παρόλο που οι δύο ‘μικρές’ ιστορίες της K (καθάρισμα σπιτιού, μαγείρεμα) προκύπτουν μετά τις σχετικές ερωτήσεις, ενέχουν το στοιχείο της αυθόρμητης συνομιλιακής αφήγησης, καθώς η πρώτη επιλέγεται ενώ θα μπορούσε να πάρει τη θέση της η εξιστόρηση της τρέχουσας επαγγελματικής δραστηριότητας της K, και η δεύτερη επιστρατεύεται ως αντεπιχείρημα (Bamberg & Georgakopoulou 2008: 381) στην αιτίαση του A. Και οι δύο αποτελούν κατηγορήματα που προσδέονται στην κατηγορία/ταυτότητα ‘απλό Μέλος’, στηρίζοντας την οικοδόμηση της K ως συνηθισμένου, καθημερινού Μέλους της κοινότητας στη συγκεκριμένη ιστορική συγκυρία, με τη συνέργεια της συνομιλήτριας και του συνομιλητή της που αναγνωρίζουν έμπρακτα (4, 6, 8, 19, 21, 23, 25) την εξιστόρηση της καθημερινότητάς της.

Η αφηγησιμότητα των ιστοριών της K κωδικοποιείται ως εσωτερική αξιολόγηση με επιλογή φράσεων και λέξεων υπερβολής («δεν τα ‘χα φτιάξει [από τότε που μπήκα» 3 // «[<ό,τι> μπορείς να φανταστείς» 20 // «έκανα και για ΛΟ:χο 22, 24) // «οπωσδήποτε» 22), προς υποστήριξη των ισχυρισμών της (Pomerantz 1986), καθώς και επαναλήψεων («γεμιστά» (δics) 22) (βλ. Tannen 2007)· με παραγλωσσικά ή προσωδιακά στοιχεία (vocal-nonverbal, Royatos 1993), όπως η τραγουδιστή απαρίθμηση (5), η emphaticή επιβράδυνση της εκφοράς («<ούτε ένα κιλό>» 15 // «<ό,τι>» 20), και η γελαστή εκφορά (24, 28)· με exoglossicά ή κινήματικά στοιχεία (nonvocal-nonverbal, Royatos 1993),

¹⁰ Η K έχει υπάρξει υπέρβαρη στο παρελθόν, ενώ είχε πρόσφατα δηλώσει απώλεια κιλών (20.10.2020, <https://www.gossiplife.gr/2020/10/eleni-karakasi-diaita/>). Το θέμα αυτό ανακύπτει αργότερα στην ίδια εκπομπή.

όπως οι παραστατικές χειρονομίες (3, 5, 15, 20, 22, 24), η επιτακτική κίνηση του κεφαλιού (12) και των ματιών (15). Αλλά και ως εξωτερική αξιολόγηση, με τη θετική αποτίμηση («τα έκανα πολύ ωραία» 18), και τη διαπίστωση/αποστροφή («δεν ξέρω να μαγειρεύω για ένα ή για δύο άτομα» 26 // «Δε^ γκζέρω αν εσείς το παθαίνετε αυτόζ» 28) της Κ, η οποία εξέρχεται από την αφήγηση για την αξιολογήσει.

► Ο ηθοποιός (Σ)ωτήρης Καλυβάτσης (1969) συναντά την επίσης ηθοποιό και κεντρική παρουσιάστρια, (Ν)άντια Κοντογεώργη (1983), και τον συμπαραουσιαστή της, δημοσιογράφο Γιώργο (Δ)άσκαλο (1985), στην καθημερινή, απογευματινή, ψυχαγωγική εκπομπή τους.

[2] Τα αυτοκίνητα, η πόλη, η φύση, τα οπωροφόρα (ΦΛΕΡΤ, ΕΡΤ1, 22.12.2020)

1		Ν	((τρυφερά)) Σωτή:ρη είσαι <u>πολύ</u> συγκινητική ψυχή πάντως.
2		Σ	((περιγελαστικά)) Ναι ναι. ((ψευτοντροπαλά)) Μ:μ
3		Ν	ha ha (.) <u>Ε</u> ίσαι. >Να σου πω κάτι;< (.) ((σοβαρά)) Ένας <u>άν</u> θρωπος που μπαίνει μέσα σ' ένα χώρο, και τον <u>φωτ</u> ίζει, απ' την θετική του <u>δι</u> άθεση και απ' την: καθαρότητα του, <u>δεν</u> : ειν:- <u>δεν</u> ↑είναι ένας άνθρωπος που συναντάμε στη καθημερινότητα. .h Κι αυτός είναι ένας <u>άν</u> θρωπος, <u>φροντ</u> ίζει να κρατάει τη ψυχή του κα- ε: <u>καθαρή</u> . Το <u>κ</u> άνει!
4	→	Σ	((γελαστά)) ((παραστατική χειρονομία)) Ε με <u>τό</u> (h)ση <u>καρ</u> αδίνα <u>τι</u> να [κά(h)νωζ [ha ha ha ha ((γελαστά)) Έχω <u>εγκλωβισ</u> τεί εκεί μέσα! Κι έχω=
5		Δ	[HA HANA[HA .h h

6		N	[ha ha ha .h .h hi
7	→	Σ	=((παραστατική χειρονομία)) <u>πλύ</u> (h)νει κι έχω κά(h)νει .h [έχω κάνει^ ντη^=
8		N	[Σω(h)τήρη!
9	→	Σ	=μπζυχή μου την έχω πε <u>ρά</u> ::σει: ((παραστατική χειρονομία)) <u>Ά</u> σε [μας=
10		Δ	[<Πώς=
11	→	Σ	=σήμερα!
12		Δ	=είναι: η <u>δε</u> ύτερη καραντίνα;
13	→	Σ	Η <u>δε</u> ύτερη καρα <u>δί</u> να– <u>στα</u> 'λεγα και πριν, [μ' έχει: ενο <u>χ</u> λήσει ιδιαι <u>τε</u> ρώς, (.)=
14		Δ	[(<u>Γ</u> ια πες μας).
15	→	Σ	=γιατί αν <u>ή</u> τανε, καρα <u>δί</u> να καρα <u>δί</u> να, <u>↑</u> θα^ ντη χαι <u>ρό</u> μουν ((γελαστά)) ((παραστατική χειρονομία)) όπως <u>χ</u> άρηκα και^ ντη^ <u>μ</u> π <u>ρ</u> ώ <u>τ</u> η καραντίνα .h <u>Τ</u> ώρα όμως, ((σηκώνει ώμους)) είμαι <u>ε</u> γ <u>ώ</u> στην εσωτερική, ((δείχνει)) πε <u>ρ</u> νά <u>ν</u> ε απ' <u>έ</u> σω <u>τ</u> ό <u>σ</u> α αυτοκίνητα ((πιάνει το κεφάλι του)), <u>τ</u> ό <u>σ</u> οι <u>άν</u> θρωποι .h δηλαδή (.) h ((παραστατική χειρονομία)) στα κανονικά <u>ε</u> κ <u>εί</u> που μέ <u>ν</u> ω, <u>δ</u> εν έχει τό <u>σ</u> η <u>κ</u> ίνηση ο δρό <u>μ</u> ος. .h ((παραστατική χειρονομία)) Και από <u>τ</u> ό <u>τ</u> ε που:: .h hh ((γελαστά)) μας εγκλω <u>β</u> ίσανε:: <u>τ</u> ώρα:: <u>α</u> υ <u>τή</u> ^ ντη μπα <u>τα</u> ριά, [(.)=
16		N	[.hh[hi hi=
17		Δ	[haha=
18	→	Σ	=((σφίγγει τα χείλια)) ((παραστατική χειρονομία)) πραγματικά απο <u>ρώ</u> =
19		N	=.h hh
20		Δ	=haha ha
21	→	Σ	= πού π: μπορεί να π <u>η</u> γαίνου <u>ν</u> <u>ό</u> λοι αυτοί οι <u>άν</u> θρωποι! =
22		N	=Δε (σκέ <u>φ</u> τεσαι) να πα <u>ς</u> στο <u>σ</u> κά <u>φ</u> ος σου <u>π</u> άλι;
23			(.)
24		Σ	Ναι, απλά βρίσκεται στη^ <u>Μ</u> πά <u>τ</u> μο. Δυσ <u>τ</u> υχ <u>ώ</u> ,
((Ακολουθεί συζήτηση για τα ταξίδια του Σ με το σκάφος και τα ωραία καλοκαίρια στα νησιά που έχουν βιώσει και οι τρεις))			
77	→	Σ	Κοί <u>τα</u> ξε! <u>Ά</u> πα <u>ξ</u> : (.) και ξε <u>μ</u> υ <u>τί</u> σεις (.) ((παραστατική χειρονομία)) από^ ντη^ <u>μ</u> πό: <u>λ</u> η (.) .h ε: ((στακάτα)) πραγμα <u>τι</u> κά αρχί <u>ζ</u> ει να απο <u>κ</u> τά <u>ν</u> ό <u>η</u> μα η:: ζ <u>ω</u> ή. .h <u>Α</u> π <u>λ</u> ά είμα <u>σ</u> τε:: ((παραστατική χειρονομία)) μ: <u>τ</u> ό <u>σ</u> ο μ <u>πο</u> λια <u>σ</u> μένοι και τόσο κατα <u>στ</u> ρε <u>μ</u> μένοι, που <u>δ</u> εν μπορού <u>μ</u> ε να το νοι <u>ώ</u> σουμε. (.) .h ((καταφατική κίνηση κεφαλιού)) Δηλαδή το:: το ω <u>ρ</u> α <u>ίο</u> θα <u>ή</u> τανε με <u>τά</u> ((παραστατική χειρονομία)) <u>ό</u> λο αυτό που πε <u>ρ</u> νά <u>μ</u> ε, .h ((στακάτα)) να συνειδη <u>το</u> ποιή <u>σ</u> ουμε (.) και να κάνουμε πραγμα <u>τι</u> κά απο <u>κ</u> έ <u>φ</u> ρωση.
78			(.)
79		N	.h [(<u>σ</u> υ <u>κ</u> α <u>τ</u> αν <u>ε</u> ύ <u>ε</u> ι χα <u>μ</u> ο <u>γ</u> ε <u>λ</u> ασ <u>τά</u>)
80	→	Σ	[<Να <u>κ</u> άνουμε να ση <u>κ</u> ω <u>θ</u> ούμε να <u>φ</u> ύ <u>γ</u> ουμε δηλαδή: [ό <u>λ</u> οι:: το <u>τ</u> ό <u>σ</u> ο=
81		N	[Ε <u>γ</u> ώ το <u>θ</u> έ <u>λ</u> ω αυτό,
82	→	Σ	= <u>α</u> νό <u>η</u> το αυτό που βι <u>ώ</u> νουμε:: [σι <u>ς</u> : <u>π</u> ό <u>λ</u> εις: (.) ((παραστατική χειρονομία))=
83		N	[Σ <u>υ</u> μ <u>φ</u> ων <u>ώ</u> .
84	→	Σ	= <u>α</u> λλά μ <u>π</u> : <u>ε</u> δ <u>ά</u> ξει. <u>Έ</u> τσι <u>κ</u> ά <u>ν</u> α <u>μ</u> ε τη:: τη <u>ζ</u> ω <u>ή</u> μας– <u>δ</u> ε^ <u>μ</u> πει <u>ρά</u> ζει. [(<u>ε</u> ύ <u>θ</u> υ <u>μ</u> α)) =
85		N	[( )
86	→	Σ	=((παραστατική χειρονομία)) >Τότε στην αρχ <u>ή</u> της καρα <u>δί</u> νας< (.) με την αγα <u>π</u> η <u>μ</u> έ <u>ν</u> η μου:: <u>Υ</u> ρ <u>ώ</u> <u>ή</u> μα <u>σ</u> ταν:: ε: <u>σ</u> ' <u>έ</u> να <u>μ</u> ικ <u>ρ</u> ό σ <u>π</u> ι <u>τά</u> κι που έχει– ((παραστατική χειρονομία)) κα <u>λ</u> ο <u>κ</u> αι <u>ρ</u> ι <u>ν</u> ό δηλαδή: <u>ε</u> ξο <u>χ</u> ικό, ((παραστατική χειρονομία)) <u>έ</u> σω από την Ε <u>ρ</u> έ <u>τ</u> ρια. ((οδοντικό κλικ)) ((παραστατική χειρονομία)) Ε:: στην: ε: στην <u>Ε</u> ύ <u>β</u> οια. <u>Λ</u> ο <u>ι</u> π <u>όν</u> <u>ή</u> ταν– είναι ((παραστατική χειρονομία)) <u>τ</u> ό <u>σ</u> ο ((χα <u>μ</u> ο <u>γ</u> ε <u>λ</u> ασ <u>τά</u>) ((παραστατική χειρονομία)) <u>τ</u> ό <u>σ</u> ο διαφορε <u>τι</u> κό (.) ((χα <u>μ</u> ό <u>γ</u> ε <u>λ</u> ο) και <u>τ</u> ό <u>σ</u> ο <u>π</u> ιο:: φυ <u>σ</u> ι <u>ο</u> λο <u>γ</u> ικό και αν <u>θ</u> – αρχί <u>ζ</u> εις

			((παραστατική χειρονομία)) και <u>γίνεσαι</u> (.) δηλαδή .h ((παραστατική χειρονομία)) γίνεσαι κανονικός <u>άνθρωπος</u> . .h <u>Μόνο</u> το ότι περπατούσαμε: <u>κάθε μέρα</u> :: μέσα:: ((παραστατική χειρονομία)) στη <u>φύση</u> . [Μαζεύαμε=
87		N	[<Στη φύση. [M:μ
88	→	Σ	=((παραστατική χειρονομία)) να 'ναι <u>καλά</u> οι <u>άνθρωποι</u> που τα 'χουν βάλει στις αυλές τους, ((παραστατική χειρονομία)) ((με θαυμασμό)) και ή(η)ταν όλα <u>φορτωμένα</u> ((απαριθμεί με τα δάχτυλα)) <u>πορτοκάλια</u> <u>ρόδια</u> ((παραστατική χειρονομία)) ((γελαστά)) <u>μαδαρίνια</u> <u>λεμόνια</u> ((παραστατική χειρονομία)) ε: <u>ξέρεις</u> <u>όλα</u> αυτά: ε: <u>εδώξει</u> - ((πονηρά)) ((παραστατική χειρονομία)) <u>ψειρίσαμε</u> <u>λιγάκι</u> , [.h <u>δεν</u> : [πήδηξα <u>καμία μάδρα</u> ((γελαστά))=
89		Δ	[Ha ha [ha ha ha h
90		N	[(χαμογελάει)
91	→	Σ	=((παραστατική χειρονομία)) <u>ότι</u> κρεμιόταν απ' <u>έξω</u> .h ((σηκώνει ώμους)) <u>αλλά</u> ((σφίγγει χείλια)) είναι <u>τόσα</u> πολλά ((παραστατική χειρονομία)) <u>δε</u> χρειάζεται να πάρεις ((παραστατική χειρονομία)) για να τα βάλεις στο <u>ψυγείο</u> ή να τα: <u>συντηρήσεις</u> ή αυτό, ((παραστατική χειρονομία)) <u>κόβεις</u> δυο απ' =
92		N	[(συγκατανεύει ( )].
93	→	Σ	=τ' <u>φτό</u> ((φέρει χέρι στο στόμα)) <u>μπ</u> : ε: ((παραστατική χειρονομία)) <u>ξέρεις</u> . <u>Και</u> : για να το <u>πετύχεις</u> ((παραστατική χειρονομία)) αυτό <u>εδώ</u> , ((γελαστά)) <u>πρέπει</u> : να- <u>εκτός</u> από το εσεμές ((γελαστά)) και όλα τα <u>υπό(η)λοιπα</u> , <u>πρέπει</u> :: να <u>πας</u> και σ' ένα σουπερ <u>μάρκετ</u> και:- και να <u>πάρεις</u> ξέρω 'γω O:: μ:: ((δείχνει ψηλά)) <u>πορτοκάλια</u> :: α:: ((παραστατική χειρονομία)) απ' το <u>Κάιρο</u> . ((παραστατική χειρονομία)) 'Η απ' <u>όπου</u> αλλού [χωρίς να ξές τι <u>είναι</u> =
94		N	[Ναι. Αλλά στο=
95	→	Σ	=((παραστατική χειρονομία)) <u>χωρίς να ξες</u> ((παραστατική χειρονομία))
96		N	=προσωπικό σου; [
97		N	[(σοβαρά)) <u>Βεβαίως</u> . Αλλά στο <u>προσωπικό</u> σου ζύγι θα <u>έβαζες</u> το να <u>μην</u> - γιατί στην <u>Αθήνα</u> υπάρχουν <u>δουλειές</u> . (.) Και για <u>σένα</u> και για <u>μένα</u> .
98			(.)
99		Σ	<u>Ναι!</u> ((παραστατική χειρονομία)) Αυτό <u>τώρα</u> (.) είναι η <u>παγίδα!</u>

Μετά από μία συζήτηση περί πατρότητας, την οποία δεν επιθυμεί ο Σ λόγω της απογοητευτικής κατάστασης της ανθρωπότητας, η Ν επιχειρεί να αντισταθμίσει την τυχόν κακή εντύπωση που δημιουργήθηκε στο κοινό, επαινώντας την προσωπικότητα του συναδέλφου της (1, 3), στο κλίμα της φιλικότητας που προβλέπεται για αυτού του είδους τις εκπομπές. Ο Σ διακωμωδεί (2, 4) την κολακευτική αποτίμηση, καθώς σε τέτοιες περιπτώσεις η προτίμηση για συμφωνία (Pomerantz 1984) συγκρούεται με την αποφυγή του αυτοέπαινου και, έτσι, απαιτείται κάποιου είδους υποβάθμιση της φιλοφρόνησης (Pomerantz 1978). Τον ρόλο αυτό αναλαμβάνει η χιουμοριστική αναφορά στην καραντίνα (4, 7, 9, 11), με το υπόρρητο, φωνολογικό/σημασιολογικό λογοπαίγνιο (Aarons 2017: 84) της μετατροπής της καθαρότητας της ψυχής (3) σε καθαριότητα («έχω πλύνει» 7), που προκαλεί το γέλιο (5, 6, 8) και εκτονώνει την αμηχανία της στιγμής, ενώ συγχρόνως διευρύνει την μεταξύ τους οικειότητα (Jefferson, Sacks & Schegloff 1987).

Η έντονη, αν και γελαστή, έκφραση της αγανάκτησης του Σ για τον εγκλεισμό δίνει πάσα για την επόμενη ερώτηση του Δ (10, 12), η οποία θέτει επισήμως το θέμα της καραντίνας, σε συνέχεια και προηγούμενης, εκτός αέρα συζήτησης μεταξύ τους («στα 'λεγα και πριν» 13). Η 'μικρή' ιστορία του Σ επικεντρώνει στην αναπάντητη, ενοχλητική

απορία του για τη μη τήρηση του μέτρου της απαγόρευσης της άνευ λόγου κυκλοφορίας, η οποία τον καθλώνει σε θέση έγκλειστου παρατηρητή του αδικαιολόγητα μεγάλου αριθμού αυτοκινήτων που κινούνται στον, συνήθως, ήσυχο δρόμο του σπιτιού του (15, 18, 21).

Η Ν προτείνει τη λύση της μετοίκησης στο σκάφος του (22), το οποίο όμως δεν είναι διαθέσιμο (24). Ακολουθεί μακρά συζήτηση για τις χαρές του θαλάσσιου ταξιδιού και την απολαυστική ζωή στα νησιά του Αιγαίου, η οποία καταλήγει στη συνοπτική ρητορική αποστροφή/κάλεσμα/προτροπή του Σ για αλλαγή τρόπου ζωής με αφορμή την πανδημία (77) –και κλείνει με το σχετικό επιμύθιο (80, 82, 84) και με τη συνεργασία της Ν (81, 83, 85)–, για να τη διαδεχτεί αμέσως μετά μια νέα ιστορία (86).

Ο χρονικός προσανατολισμός της εκφέρεται βιαστικά («>Τότε στην αρχή της καρδιάς<» 86), ώστε να εξασφαλιστεί το βήμα και ακολουθεί το πρόσωπο («αγαπημένη μου:: Υρώ» 86) και ο τόπος («έξω από την Ερέτρια» 86). Καθώς δεν εγείρεται καμία αντίπαλη διεκδίκηση, ο Σ ξετυλίγει τη ‘μικρή’ ιστορία της διαβίωσης στην εξοχή με τα άφθονα φρέσκα φρούτα που παρέχονταν δωρεάν και με δυνατότητα επιλογής («ψειρίσαμε λιγάκι» 88), υποβαθμίζοντας και τη βαρύτητα της πράξης της αυθαίρετης συγκομιδής («δεν: πήδηξα καμία μάδρα, ό,τι κρεμιόταν απ’ έξω» 88, 91), και προκαλώντας και πάλι το γέλιο (89, 90). Η αφήγησή του εξασφαλίζει την αμέριστη προσοχή της Ν, η οποία σπεύδει να την υποβοηθήσει προληπτικά (Lerner 2004), προτείνοντας τη λέξη που στιγμιαία δυσκολεύεται να εντοπίσει ο Σ («στη φύση» 87).

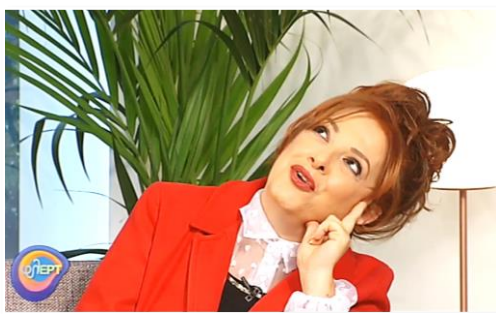
Στη συνέχεια, ο Σ επανέρχεται στα προβλήματα της ζωής στην πόλη, συγκρίνοντας την ελεύθερη πρόσβαση σε φρέσκα φρούτα που βίωσε στην εξοχή με τη διαδικασία της συντήρησης και της αγοράς τους από ένα σουπερμάρκετ, ιδίως στην εποχή της καραντίνας, πολύ περισσότερο όταν είναι άγνωστη η προέλευσή τους (91, 93, 95). Η Ν ανταποκρίνεται με μια ασθενή συμφωνία («Ναι αλλά» 94, 96, 97) (Pomerantz 1984), θυμίζοντας στον Σ την εργασιακή πραγματικότητα ενός/μίας ηθοποιού –όπως είναι και η ίδια, δηλαδή ατομικεύοντας (Loeb 2015, βλ. ενότητα 4)–, για την οποία η διαμονή στην πόλη της Αθήνας είναι αναγκαστική προϋπόθεση, και επιχειρώντας αλλαγή θέματος με διακοπή της συνεισφοράς του Σ (93-94, 95-97), καθώς το θέμα μοιάζει να έχει εξαντληθεί («χωρίς να ξες» (δics) 93, 95).

Οι ιστορίες του Σ, με αφορμή την πανδημία, συντηρούν την ήδη γνωστή ταυτότητά του ως οπαδού του αντισυμβατικού, εναλλακτικού, οικολογικού τρόπου ζωής, καθώς συνήθως διαμένει σε σκάφος, δεν παντρεύεται και δεν θέλει να γίνει πατέρας (προσδεμένα κατηγορήματα). Αλλά, και ως κωμικού ηθοποιού, όπως επιδεικνύεται στην αστεία διήγηση, η οποία επιτυγχάνει να αποσπάσει το γέλιο από τα συνομιλούντα πρόσωπα που την υποστηρίζουν.

Το αξιόλογο της αφήγησής του στηρίζεται αφενός στη φύση της ως ‘νέας’ πληροφορίας για τη Ν και τον Δ (τοπικά αυξημένη κυκλοφορία, ‘κλοπή’ φρούτων), καθώς και στην εξωτερική αξιολόγησή της, με τη μορφή εισαγωγής στην πρώτη ιστορία («Η δεύτερη καρδιά– στα ‘λεγα και πριν, [μ’ έχει: ενοχλήσει ιδιαιτέρως» 13 // «γιατί αν ήτανε, καρδιά καρδιά, ↑θα^ ντη χαιρόμουν...» 15), και αποτίμησης της δεύτερης ιστορίας («τόσο διαφορετικό (.) ((χαμόγελο)) και τόσο πιο:: φυσιολογικό και ανθ– αρχίζεις ((παραστατική χειρονομία)) και γίνεσαι (.) δηλαδή .h ((παραστατική χειρονομία)) γίνεσαι κανονικός άνθρωπος. .h» 86).

Αλλά, κυρίως εκφράζεται ως εσωτερική αξιολόγηση, με τη χρήση του γέλιου, των φορτισμένων λεξημάτων («εγκλωβιστεί» 4, «μπαταριά» 15, «μπολιασμένοι» «καταστρεμμένοι» 77, «κανονικός άνθρωπος» 86, «φορτωμένα» 88), των επιτατικών («τόσο» 77, 80), των εικόνων με τις παραστατικές λεπτομέρειες (88, 91, 93) την έκφραση συναισθήματος («αγαπημένη», «σπιτάκι», «να 'ναι καλά οι άνθρωποι» 86, 88), το πλήθος παραστατικών και αναπαραστατικών χειρονομιών και κινήσεων (κεφάλι, χέρια, δάχτυλα) που σωματοποιούν τη λεκτική διάδραση (βλ. Neville 2015) –μέσα με τα οποία εγκαθίσταται αμεσότητα και εμπλοκή του ακροατηρίου (βλ. Chafe 1982· Tannen 2007).

► Σε μεταγενέστερο χρόνο, στην ίδια εκπομπή (ΦΛΕΡΤ), η ηθοποιός/παρουσιάστρια Νάντια (Κ)οντογεώργη (1983) συνομιλεί, αυτήν τη φορά, με την ηθοποιό, σεναριογράφο και θεατρική παραγωγό, Ελένη (Ρ)άντου (1965).

[3] Ο φόβος, η χαρά και τα φωτιστικά (ΦΛΕΡΤ, ΕΡΤ1, 11.1.2021)

1	Κ	Άρα Ελένη Ράδου– ((γελαστά)) που 'χω χαρεί ΠΑ:ρα πολύ για τη σημερινή μας συνάντηση ((χαμόγελο)) >π< θες να σου ευχηθώ για το είκοσι↑ ένας;
2	Ρ	((γελαστά)) Να μου ευχηθείς να είναι μια ωραία εμπειρία η 'Ζακέτα:', ¹¹ ε:: να: περάσουμε όμορφα ((στεναχωρημένα)) γιατί: η συνθήκη ήδη ((κλείνει τα

¹¹ 'Ζακέτα να πάρεις' είναι ο τίτλος της νέας κωμωδίας στην οποία επρόκειτο να πρωταγωνιστήσει η Ράντου (έναρξη μετάδοσης 27.3.2021, ΕΡΤ1).

			μάτια, κουνάει το κεφάλι)) ότι θα πρέπει να κάνουμε κάθε βι: συνέχεια τεστ, .h [θα πρέπει να είσαι συνέχεια μ' όλο το^ ντρόμο μη^ γκολλησεις, μην:: =
3		K	[(Βέβαια).
4		P	=.h- όχι μόνο για ((παραστατική χειρονομία)) <u>σένα</u> αλλά για τους ((παραστατική χειρονομία)) <u>άλλους</u> να <u>μην</u> .h- είναι μια <u>δύσκολη</u> συγκυρία ((παραστατική χειρονομία)) για να κάνεις: δουλειά. .h Να:: μη χάσουμε το <u>χιούμορ</u> μας μέσ' απ' αυτό, και να μπορέσουμε να κάνουμε κάτι που <u>να::</u> .h δώσει <u>χαρά</u> ((κουνάει το κεφάλι)) στο^ <u>γκόσμο</u> . Γιατί, <u>αυτό</u> χρειαζόμαστε. ((κουνάει το κεφάλι)) <u>Λί:γη</u> <u>χαρά</u> αυτή^ ντη στιγμή γιατί 'ναι <u>όλα</u> (.) ((σφίγγει χείλια)) <u>πολύ</u> ζορισμένα.
5		K	(Έτσι [΄ναι).
6		P	[.hh Ki από <u>κάπου</u> πρέπει ν' <u>αδλήσουμε</u> και μεις για να^ ντη <u>δώσουμε</u> πίσω- δεν: 'ναι ότι: <u>εμάς</u> μας <u>πατάς</u> το <u>κουβί</u> κι έχουμε τη <u>χαρά</u> : <u>έτοιμη</u> . (((κουνάει το κεφάλι)) Από κάπου πρέπει να: να <u>αδλήσουμε</u> . Αυτό.↓
7		K	[(χαμογελάει)
8			(.)
9		K	((γελαστά)) Ε: νο <u>μίζω</u> ότι είσαι <u>πηγή</u> <u>χαράς</u> και:: .h κι ο <u>άνθρωπος</u> που όταν την <u>αδλεί</u> μπορεί και να την: ((καταφατική κίνηση κεφαλιού)) δώσει και <u>πίσω</u> , [( )
10		P	[<Ναι! "Όταν την <u>έχω</u> <u>μπορώ</u> να τη <u>μεταδώσω</u> . Αλλά: <u>δε</u> σου κρύβω ότι <u>εντάξει</u> ((κίνηση κεφαλιού)) ((σοβαρά)) ζορίζομαι <u>πάρα</u> πολύ! =
11		K	=Τώρα θα σου δοθεί κι η <u>έβνευση</u> κι <u>όλα</u> , με [τη 'Ζακέτα'.
12	→	P	(((σαρκαστικά)) <u>Ναι</u> <u>ναι!</u> <u>Εύχομαι</u> - τ: θα με <u>βγάλει</u> από το <u>σπί:τι</u> είναι ήδη <u>μί:α:::-</u> .h θ' <u>αλλάξει</u> <u>λίγο</u> ((βλέμμα προς τα πάνω)) το να <u>κοιτάζω</u> το ταβάνι- <u>ξες τι</u> ((παραστατική χειρονομία)) <u>άλλαξα</u> μέσα στο σπίτι; Σ: <u>όλη^</u> ντη <u>καραδίνα</u> ; Τα <u>φωτιστικά</u> ↓ [γιατί; [((γελαστά)) <u>γιατί</u> κοιτάω <u>όλη</u> την <u>ώρα</u> το τα(η)βάνι. .h ((γελαστά)) =
13		K	[.h ha ha ha .h ha ha ha
14	→	P	= ((παραστατική χειρονομία)) [Έχω <u>αλλάξει</u> <u>όλα</u> η τα <u>φωτι(η)στικά</u> του =
15		K	[.h ha ha ha
16	→	P	= <u>σπι(η)τιού</u> .h ha ha [((πνίγεται στα γέλια)) .h <u>Α(η)λλοι</u> η <u>αλλά(η)ζαν</u> α- <u>εγώ</u> =
17		K	(((συγκατανεύει με βουβό γέλιο))
18	→	P	=((παραστατική χειρονομία)) ((γελαστά)) <u>άλλαξα</u> <u>φωτιστικά</u> , μέσα στη^ <u>γκαραδίνα</u> <u>γιατί</u> , [<u>κάθομαι</u> <u>όλη</u> τη <u>μέρα</u> ((βλέμμα προς τα πάνω)) <u>έτσι</u> [και =
19		K	[Είναι θέμα <u>αισθητικής</u> . [ha =
20	→	P	= <u>κοι(η)τάω</u> το τα(η)βάνι: νι h ha ha .h =
21		K	=ha ha hi
22		K	=<Ελένη <u>καλή</u> συνέχεια σε <u>όλα</u> θα σε <u>απολαμβάνουμε</u> στη 'Ζακέτα' μέχρι να 'ρθούμε στα <u>θέατρα</u> σου, να τα <u>γεμίσουμε</u> <u>πάλι!</u> [°(Στο θέατρο).°
23		P	[Μέχρι να <u>ξαναβρεθούμε</u> , να <u>ανταμώσουμε</u> και να <u>αγαλιαστούμε</u> (((νοσταλγικά)) που το 'χω <u>πάρα</u> =
24		K	[Βεβαίως!
25		P	=πολύ (.) ((με συγκίνηση)) <u>αποθυμήσει!</u> ((με παράπονο)) <u>Πάρα</u> πολύ!

Προς το τέλος της συνέντευξης (1), η Ρ αναλαμβάνει να εκφράσει τις ευχές που θα ήθελε να εισπράξει ως προσδοκίες επιτυχίας της τηλεοπτικής σειράς στην οποία θα συμμετάσχει, αλλά και ως αποκατάσταση της κανονικότητας για όλον τον κόσμο και ειδικότερα για τις/τους ηθοποιές/ούς, ώστε να καταφέρουν να αντλήσουν τη χαρά που οφείλουν να δώσουν, καθώς δεν έχουν το μαγικό 'κουμπί' (2, 4, 6). Η Ν τη βεβαιώνει

κολακευτικά ότι είναι η ίδια «πηγή χαράς» (9) και η Ρ αντιτάσσει ότι «ζορίζεται πολύ» (10).

Η Κ επιμένει αισιόδοξα (11), αλλά η Ρ εμμένει απαισιόδοξα, αφού το μόνο καλό που βλέπει είναι η έξοδος από το σπίτι λόγω των γυρισμάτων της σειράς, ώσπου να ξεσπάσει με μία απροσδόκητη 'μικρή' ιστορία για το ταβάνι που κοιτάει και τα φωτιστικά του σπιτιού της (12, 14, 16, 18, 20). Η αυτοσαρκαστική αφήγησή της αποφορτίζει, εν μέρει, τη στενόχωρη ατμόσφαιρα που είχε οικοδομήσει, καθώς συνδυάζει την καταθλιπτική ενατένιση του ταβανιού με την κωμικότητα της αλλαγής –γελαστή εκφορά από τη Ρ και γέλια εκατέρωθεν (13, 15, 17, 19, 20, 21)– αλλά, εντέλει, την επανεγκαθιστά υπονομευτικά, αφού ανακυκλώνει το καταθλιπτικό στοιχείο (18, 20). Η Κ παραμένει συνεπής στον ρόλο της φιλικής συνεντευξιάστριας (22) και η Ρ επαναφέρει το αίτημα της επιστροφής στην κανονικότητα (23, 25).

Έτσι, οι δύο συνομιλήτριες δεν καταφέρνουν να ταυτιστούν σε σχέση με την επίκαιρη κατηγοριοποίηση της Ρ, καθώς η Κ τονίζει τα θετικά χαρακτηριστικά της ως γνωστής κωμικής ηθοποιού, ενώ η ίδια προσπαθεί να ισορροπήσει ανάμεσα στην ευχάριστη δημόσια εικόνα και στη δύσκολη ιδιωτική συνθήκη της. Η αφηγησιμότητα της ιστορίας της, τώρα, συμπυκνώνεται κυρίως στο αναπάντεχο της πραγμάτωσης και του ασυνήθιστου περιεχομένου της και, δευτερευόντως, στην εσωτερική αξιολόγηση της ως ευτράπελου συμβάντος (γελαστή εκφορά, αναπαραστατικό βλέμμα και χειρονομίες (Kendon 2004: 160)).

► Οι δημοσιογράφοι/ραδιοφωνικοί παραγωγοί Θοδωής (Β)αμβακάρης (1963) και Τάκης (Γ)ιαννούτσος (1966), με κοινή ραδιοφωνική πορεία από το 1997, υποδέχονται τον ηθοποιό Γρηγόρη Βαλτινό (ΓΒ) (1955), στη μεταμεσονύχτια εκπομπή τους.

[4] Το εμβόλιο, οι ψευδείς ειδήσεις, το θέατρο, ο εγκλεισμός και... ο Αρίστος (ΑΥΤΟΣ και ο ΑΛΛΟΣ, ΕΡΤ1, 19.01.2021)

1		B	Το μεγάλο ερώτημα: (.) ((παραστατική χειρονομία)) της εποχής μας, είναι το εμβόλιο:.
2			(.)
3		ΓΒ	Ναι.=
4		B	=Και <u>δεν</u> 'ναι το ερώτημα (.) ((παραστατική χειρονομία)) ως προς το- ως προς το εμβόλιο, είναι ερώτημα που γίνεται στο^ γκαθέναν, ((παραστατική χειρονομία)) <u>αν</u> θέλει, ((παραστατική χειρονομία)) (.) αν προτίθεται, αν το σκέφτεται, να κάνει το εμβόλιο.
5		ΓΒ	((οδοντικό κλικ)) Ε ((γλωττιδικό κλειστό)). Κοίταξε να δεις τώρα. ((συγκαταβατική κίνηση κεφαλιού)) <u>Αν</u> ρωτάς <u>εμέ</u> :να (.) [θα το κάνω >θα=
6		B	[(Ναι.)
7		ΓΒ	=το <u>κάνω</u> < το εμβόλιο (.) γιατί ε: <u>πρώτον</u> είμαι και .h (.) ανήκω στις: ε:: ομάδες της:- του υψηλού κινδύνου, [.h
8		B	[Γιατί.
9		Γ	[<Από <u>πια</u> πλευρά;
10		ΓΒ	Ε: αμ: π: ((καταφατική κίνηση κεφαλιού)) ηλικιακά.
11			(.)
12		B	Ε <u>δε</u> ^ μπάει έτσι.
13		ΓΒ	Έτσι δε^ μπάει;=
14		B	=Στη^ γκα- ((ακουμπά το στήθος του)) <u>Τι</u> νοιώθουμε! (((γελαστά)) Έχει=
15		Γ	(((συγκατανεύει))
16		B	=((κή) παρά[μετρο! ((χαμόγελο))
17	→	ΓΒ	(((σοβαρά)) ((κίνηση κεφαλιού)) Νοιώθω λοιπόν, ότι <u>πρέπει</u> να κάνω ακριβώς .h αυτό που μου λένε οι <u>γιατροί</u> , και οι <u>λοιμωξιολόγοι</u> . ↓ .h Και <u>πραγματικά</u> α: .h <οργίζομαι> ((σήκωμα ώμων)) με <u>όλα</u> αυτά τα δημοσιεύματα, των τελευταίων <u>μηνών</u> .h όπου:: <u>βγαίνουν</u> διάφοροι σοφοί [(.) και λένε (.) .h ε: ((απαριθμεί)) <u>εγώ</u> πιστεύω <u>αυτό</u> ,=
18		Γ	(((συγκατανεύει))
19	→	ΓΒ	=((παραστατική χειρονομία)) <u>εγώ</u> πιστεύω ότι έχει <u>νερό</u> , (((παραστατική=
20		Γ	(((συγκατανεύει))
21	→	ΓΒ	=χειρονομία)) <u>εγώ</u> πιστεύω ότι:: ((καταφατική κίνηση κεφαλιού)) ότι: δε^ <u>πρέπει</u> να το κάνουμε, .h.h <εγώ πιστε:ύω > ότι δεν υπάρχει και όλα αυτά τα πρά:γ[ματα:!
22		Γ	[<Και ((παραστατική χειρονομία)) το πιστεύω που λες είναι <u>πολύ</u> :: (((παραστατική χειρονομία)) ευγενικό. Συνήθως δε <u>λέν'</u> [το πιστε:ύω.=
23		ΓΒ	[Ναι. [

24		B	(((συγκατανεύει))
25		Γ	=((παραστατική χειρονομία)) Λένε <u>αυτό</u> είναι ↓ το <u>άλλο</u> είναι. ↓=
26	→	ΓΒ	=Ναι. Πραγματικά <u>εξοργίζομαι</u> (.) γιατί:: ((παραστατική χειρονομία)) .h είναι επικίνδυνοι άνθρωποι όλοι αυτοί (.) (((παραστατική χειρονομία)) Έτσι;=
27		(B)	[M:μ
28	→	ΓΒ	=Διότι αυτά τα πράγματα είναι και <ατεκμηρίωτα>, που ακού: [ω καμιά φορά ή που διαβάζω. Κι επειδή τα πράγματα έχουνε γίνει=
29		Γ	(((συγκατανεύει))
30	→	ΓΒ	=((παραστατική χειρονομία)) Π ^h A:ρα πολύ <u>εύκολα</u> ((παραστατική χειρονομία)) ο καθένας: έχει το <u>κανάλι</u> του. [.h παραστατική χειρονομία)=
31		(B)	[M:μ
32		ΓΒ	=Το σάιτ [του, ((παραστατική χειρονομία)) [Το μπλο:γκ του,=
33		Γ	[<Τώρα πια <u>ναι!</u> ↓ [
34		B	(((συγκατανεύει)) Ναι.
35		B	=Τα σόσιαλ <u>μίντια</u> .
((μεσολαβεί συζήτηση για την ευθύνη των κοινωνικών δικτύων και την παραπληροφόρηση))			
44		B	Ας <u>μιλήσουμε</u> για το θέμα του κορονοϊού ((παραστατική χειρονομία)) και να το σ:- να το συσχετίσουμε με το <u>θέατρο</u> . [Είχες πει: (.) ότι:: θα προκαλέσει=
45		ΓΒ	(((συγκατανεύει))
46		B	=((παραστατική χειρονομία)) <u>μεγάλη</u> ζημιά στο θέατρο (((παραστατική=
47		ΓΒ	(((οδοντικό κλικ))
48		B	=χειρονομία)) και ειδικότερα στους ηθοποιούς, ε: <u>μεγάλης ηλικίας</u> . Ότι θα είναι σα να 'χουνε βγει ((παραστατική χειρονομία)) στη σύνταξη.
49	→	ΓΒ	(((οδοντικό κλικ)) Ακριβώς! .h (((στοχαστικά)) Έτσι- έτσι αισθάνομαι και 'γώ=
50		Γ	[( )];
51	→	ΓΒ	=παιδιά. Τ ^h ο τελευταίο καιρό τους τελευταίους μήνες- .h είναι μία πρόβα: <u>σύνταξης</u> , μία:: <u>πρόβα</u> για τα ((κίνηση κεφαλιού)) γεράματα. .h Τα <u>δύο</u> ρούχα που φοράω συνήθως είναι μία <u>φόρμα</u> και <u>μία</u> [^] μπιτζάμα. ((παραστατική χειρονομία)) .h <u>Δε</u> φοράω τίποτε <u>άλλο</u> . Τη φόρμα [για να πάω στο: .h=
52		B	[( )
53	→	ΓΒ	= ((παραστατική χειρονομία)) <u>φαρμα(h)κείο</u> [και στο: ha ha ((γελαστά))=
54		B	(((συγκατανεύει))
55	→	ΓΒ	=[σούπερ μάρκετ, και τη [^] μπιτζάμα (((παραστατική χειρονομία)) για να=
56		Γ	[Ωραία! (((συγκατανεύει χαμογελαστά))
57	→	ΓΒ	=είμαι ((γελαστά)) <u>μέσ'</u> στο σπίτι, στο κρεβάτι κι όλα αυτά. .h Ε:: Είναι π ^h άρα πολύ <u>άσχημο</u> . Ειδικά το θέατρο έχει πληγεί: <u>ανεπανόρθωτα</u> ((συνεχίζει))
((Συζήτηση για τα κλειστά θέατρα και τη δεινή οικονομική κατάσταση των ηθοποιών))			
64		Γ	((γελαστά)) Εσύ όμως <u>μάθαμε</u> διαβάσαμε ό:τι ((παραστατική χειρονομία)) έχεις <u>βρει</u> τρόπο να <u>κάνεις</u> θέατρο να <u>παίζεις</u> θέατρο να <u>κάνεις</u> πρόβες στις <u>βόλτες</u> σου! ((γελαστά)) (Έξω) στο <u>λοκντάουν</u> . Με το <u>σκύλο</u> σου <u>προβάρεις</u> (λόγια) hi hi hi [h
65	→	ΓΒ	(((γελαστά)) Ε: (.) Εγώ εάν <u>δε</u> [^] γκάνω ασκήσεις <u>φωνητικές</u> το πρωί, ((κίνηση κεφαλιού)) <u>δε</u> μπορώ.=
66		Γ	=Ναι
67	→	ΓΒ	.h Λοιπόν. Ε: ο <u>Αρίστος</u> :-- έτσι 'ναι [τ
68		B	[Ο <u>Αρίστος</u> ;=
69	→	ΓΒ	=Ο <u>Αρίστος</u> .

70		B	[<Από πού βγαίνει το Αρίστος;
71	→	GB	((στωικά)) Ο <u>γίος</u> μου λέει ότι βγαίνει από το αριστούργημα. ((κουνάει το κεφάλι))=
72		B	=Αριστούργημα! [ha ha ha [ha ha ha
73	→	GB	[h Ναι. [
74		Γ	(((γελαστά)) (Όχι) ha ha ha [h
75	→	GB	[Λοιπόν. Ε: Αρχίζω λοιπόν και: τραγουδάω, στο δρόμο. .h Περνάει ο κόσμος δίπλα, ο Αρίστος μ' έχει συνηθίσει– στην αρχή με κοίταγε λιγάκι (((μμεείται την=
76		Γ	[Ναι
77	→		=κίνηση του κεφαλιού του σκύλου)) έτσι, νόμιζε ότι κάτι του λέω, τραγουδιστικά και προσπαθούσε να καταλάβει .h [Μετά ( )
78		B	(((γελαστά)) ( ) Σε συνόδευε! =
79	→	GB	=((παραστατική χειρονομία)) Ναι [ναι ναι! Προχωράει. [Κανονικά,
80		B	[ha ha ha ha [
81		Γ	(((χαμογελάει))
82	→	GB	Ε: ο κόσμος με βλέπει, (.) ((μμεείται γκριμάτσα απορίας)) σου λέει δε θα 'ναι καλά αυτός. [hhh Σου λέει είναι ο κα(η)μένος ((κουνάει το κεφάλι))=
83		Γ	(((συγκατανεύει χαμογελαστά))
84	→	GB	=(((συμπνετικά)) ο καημένος!
85		Γ	[Ο γραφικός της γειτονιάς!
86		B	((παραστατική χειρονομία)) ((γελαστά)) <u>Να</u> ένας– μία επίπτωση του κορονοϊού [θα λέει εχ ha h ha [ha h
87		Γ	[<Τι τραγούδια <[Γρηγόρη τι τραγούδια τραγουδάς;
88			(.)
89	→	GB	((γελαστά)) Α: Κοίταξε. Συνήθως: γυμνάζω τη φωνή μου και ζεσταίνομαι [με: τραγούδια του Θεοδωράκη απ' το Άξιον Εστί– ((περιπαιχτικά)) γιατί <u>να</u> =
90		(B)	[Ναι
91	→	GB	='χει και μια ποιότητα!
92		B	((γελαστά)) Ε ναι. Βέβαια βέβαια!
93		GB	A::[
94		B	[Ε είν' κι ο σκύλος δίπλα. Να ακούσει κάτι [καλό ε!
95	→	GB	[Τραγουδά:ω, (.) Το Τη Υπερμά:χω, =
96		Γ	=A:! Μάλιστα!
97	→	GB	Ναι, τέτοια. Δύσκολα.=
98		B	=Δύσκολα, [ναι!
99		Γ	[<Σε έχω <u>δει</u> σ' έχω <u>δει</u> το ενενήντα <u>εφτά</u> . Στο θέατρο που τώρα <u>δεν</u> υπάρχει ((συνεχίζει με κολακευτικά λόγια για την ερμηνεία του GB στο μιούζικαλ 'Ο βιολιστής στη στέγη'))

Η ερώτηση για το εμβόλιο και τον εμβολιασμό (1, 4), απαντιέται θετικά από τον GB λόγω της κατάταξής του σε ευπαθή ηλικιακή ομάδα (5, 7, 10), προς ευγενική προσποίηση έκκληξης από τους συνομιλητές του (8, 9) –οι οποίοι δεν είναι δυνατόν να μη γνωρίζουν την ηλικία του καλεσμένου τους–, και ακόλουθη απόρριψη της προτεινόμενης (αυτό)κατηγοριοποίησής του ως ηλικιωμένου (12, 14, 15, 16), προς αποφυγή του ηλικιακού ρατσισμού.¹² Αλλά, και λόγω της εμπιστοσύνης του στην επιστήμη (17),

¹² Βλ. Ρουλιός (2011) για την κατασκευή της ηλικιακής ταυτότητας στον προφορικό λόγο.

γεγονός που δίνει έναυσμα για μια ‘μικρή’ ιστορία σχετικά με «διάφορους σοφούς» που διακινούν ψευδείς ειδήσεις στο διαδίκτυο (17, 19, 21). Οι δύο συνεντευξιαστές συμφωνούν (18, 20) και επαυξάνουν, καταλογίζοντας επιείκεια στον ΓΒ (22) και βαρύτερη ευθύνη στους «σοφούς» (24, 25) –ως αναβαθμισμένη δεύτερη αποτίμηση (Pomerantz 1984), αλλά και δήλωση επιστημικής υπεροχής («δε λέν’ [το πιστεύω... Λένε αυτό είναι↓ το άλλο είναι.↓] (Heritage & Raymond 2005)–, με αποτέλεσμα να ακολουθηθεί συζήτηση της επικινδυνότητας αυτής της ανεύθυνης πρακτικής (26-35 κ.εξ.).

Ο Β επαναφέρει ρητά το θέμα του κορονοϊού (44) σε σχέση με το επάγγελμα του ΓΒ, επικαλούμενος προγενέστερη διατύπωση του καλεσμένου τους για «μεγάλη ζημιά στο θέατρο» (46) και «ειδικότερα στους ηθοποιούς, ε: μεγάλης ηλικίας. Ότι θα είναι σαν να ‘χουνε βγει ((παραστατική χειρονομία)) στη σύνταξη» (48). Ο ΓΒ επιβεβαιώνει την πληροφορία (49) και αναστοχάζεται πάνω στην κατάστασή του, την οποία περιγράφει ως «πρόβα για τα ((κίνηση κεφαλιού)) γεράματα» (51). Η στενόχωρη, αν και γελαστή, εκτίμησή του υποστηρίζεται με μια ‘μικρή’ ιστορία για τα δύο ρούχα που φοράει κατ’ αποκλειστικότητα, λόγω του αναγκαστικού εγκλεισμού στο σπίτι (πιτζάμες) και του περιορισμού των εξόδων στο απαραίτητο φαρμακείο και στο σουπερμάρκετ (φόρμα) (51, 53, 55, 57).

Μετά από συζήτηση για τα κλειστά θέατρα και τη δεινή οικονομική κατάσταση των ηθοποιών (57 κ.εξ.), ο Γ επιχειρεί αλλαγή του απαισιόδοξου κλίματος με τη γελαστή, περιληπτική αναφορά στην καθημερινή συνήθεια του ΓΒ η οποία υποκαθιστά τη (αδύνατη) θεατρική πρόβα (64). Ο ΓΒ ανταποκρίνεται με την αιτιολόγηση (65) της βόλτας με τον σκύλο, συστήνοντας το ζώο ως Αρίστο (67) και προκαλώντας την απορία του Β με το μάλλον ασυνήθιστο όνομα (68, 70). Η παρετυμολογική εξήγηση (του γιου) του ΓΒ, που εκφέρεται ψευδοαποδοκιμαστικά ((στρικά)), ((κουνάει το κεφάλι)) 71), προκαλεί το γέλιο των Β και Γ (72, 74). Η επανεκκίνηση της αφήγησης (δείκτης οργάνωσης «Λουπόν», Georgakoroulou 1997: 92) επιτείνει την ευχάριστη ατμόσφαιρα με το απρόσμενο παράδοξο (incongruity, Raskin 1987) της ανθρωπομορφικής συμπεριφοράς του σκύλου (75, 77) και κλιμακώνεται με την περιγραφή της υποτιθέμενης, συγκαταβατικής ερμηνείας της τραγουδιστικής βόλτας του ΓΒ από τον κόσμο με τον οποίο διασταυρώνεται (82, 84, 86). Οι συνεντευξιαστές ανταποκρίνονται όχι μόνον με το γέλιο τους (80, 81, 83), αλλά και με την ενεργή συμμετοχή τους στην αφήγηση, καθώς συνεισφέρουν στην οικοδόμηση της αστείας ιστορίας με καίριες χιουμοριστικές φράσεις (jabs, Attardo 2017: 130) (78, 85, 86).

Η επόμενη ερώτηση του Γ (87) μετατοπίζει ελαφρώς το θέμα, καθώς αιτείται πληροφόρηση για το είδος των τραγουδιών, η οποία παρέχεται από τον ΓΒ (89), μαζί με ένα αυτοσαρκαστικό σχόλιο («να ‘χει και μια ποιότητα» 91) που δίνει συνέχεια στο κλίμα αστειότητας. Ο Β συντονίζεται με δική του χιουμοριστική συνεισφορά (94) που επαναφέρει την ανθρωπομορφική συμπεριφορά του σκύλου, ωθώντας την στο παράλογο άκρο της («Να ακούσει κάτι [καλό ε!]), εν είδει καταληκτικής ατάκας. Ο ΓΒ συνεχίζει την πληροφόρηση, αλλά η αναφορά σε εκκλησιαστικό ύμνο (95) βάζει τελεία στην εύθυμη ατμόσφαιρα και δίνει σειρά στην επόμενη (κολακευτική) παρατήρηση του Γ (99).

Η συνέντευξη δίνει την ευκαιρία στον ΓΒ να εκφράσει την άποψή του για τις επιπτώσεις της πανδημίας στην καθημερινότητα των Μελών και να τοποθετηθεί σε σχέση με τη συμπεριφορά των άλλων, αλλά και ως προς τη δική του. Οι ιστορίες του έχουν ως έναυσμα τις σχετικές ερωτήσεις, αλλά το περιεχόμενό τους εναπόκειται στην κρίση του ως προς την αφηγηματική καταλληλότητά τους για τη συγκεκριμένη περίπτωση (βλ. υποενότητα 3.1). Συγκεκριμένα, ενώ η πρώτη ιστορία προκύπτει μετά από την ερώτηση του Β, ο ΓΒ δεν περιορίζεται στην καταφατική αιτιολογημένη απάντηση, αλλά προχωρεί στην έκφραση της οργής του απέναντι στα Μέλη που συνωμοσιολογούν. Η στάση οργής δίνει τη θέση της στη συγκρατημένη θλίψη κατά τη δεύτερη ιστορία του εγκλεισμού –η οποία παρέχει και μη ζητηθείσες λεπτομέρειες (πιτζάμες-φόρμα)– και καταλήγει στην εύθυμη τρίτη ιστορία της βόλτας με την (αναπάντεχη) συμπεριφορά του Αρίστου.

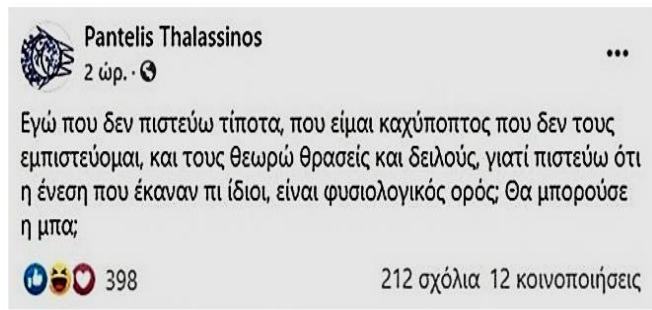
Έτσι, μεγάλο μέρος της αφηγησιμότητας των ιστοριών του ΓΒ, πέρα από τις απροσδόκητες (διασκεδαστικές) λεπτομέρειες, οφείλεται στις διαδοχικές στάσεις του ως αφηγητή. Ως στάση ορίζεται η θέση που παίρνουμε σε σχέση με τη μορφή ή το περιεχόμενο ενός εκφωνήματος (Jaffe 2009: 3). Μπορεί να είναι επιστημική ή συναισθηματική, αλλά πάντα εντός του κοινωνικού πλαισίου και με κοινωνικές συνέπειες (ό. π.).¹³ Στην περίπτωση του ΓΒ, η επιστημική στάση περιορίζεται στη γνώση και αποδοχή της επιστημονικής θέσης για τον κορονοϊό, με υπεροχή έναντι των διακινήτων «ατεκμηρίωτων» διαδόσεων (28).

Όμως, σημαντικότερη είναι η συναισθηματική στάση που εκφράζεται ως εξωτερική αξιολόγηση («Και πραγματικά α: .h <οργίζομαι>» 17 // «Πραγματικά εξοργίζομαι (.) γιατί: ((παραστατική χειρονομία)) .h είναι επικίνδυνοι άνθρωποι όλοι αυτοί» 26 // «Έτσι– έτσι αισθάνομαι και 'γώ παιδιά» 49-51). Αλλά, κυρίως και ποικιλοτρόπως, ως εσωτερική αξιολόγηση: με φορτισμένο λεξιλόγιο («οργίζομαι» 17 // «επικίνδυνοι άνθρωποι», «εξοργίζομαι» 26 // «γεράματα» 51 // «πληγεί:» 57 // «κα(η)μένος» 82, 84)· με μεταφορικές εκφράσεις («διάφοροι σοφοί» 17 // «μία πρόβα: σύνταξης, μία:: πρόβα για τα ((κίνηση κεφαλιού)) γεράματα» 51)· με επιτακτικά («πραγματικά» 17, 26 // «π(η)άρα πολύ άσχημο... ανεπανόρθωτα» 57)· με σχήματα υπερβολής («όλα αυτά τα δημοσιεύματα» 17 // «όλοι αυτοί» 26 // «Δε φοράω τίποτε άλλο» 51)· με ιστορικό ή αφηγηματικό ενεστώτα (βλ. Georgakorou 1997: 124 κ.εξ.) («ο κόσμος με βλέπει» 82), και ευθύ πλάγιο λόγο (Holt 2000), και μάλιστα υποθετικό (Simmons & LeCouteur 2011) («σου λέει δε θα' ναι καλά αυτός. [hhh Σου λέει είναι ο κα(η)μένος» 82, 84), που δραματοποιούν την αφήγηση (Georgakorou 1997: 124), την καθιστούν 'ζωντανή' (Holt 2000: 430), και προλαμβάνουν τυχόν αντίλογο (Simmons & LeCouteur 2011: 3179)· με παραγλωσσικά στοιχεία (((σοβαρά)) 17 // ((γελαστά)) 53, 57, 65, 89 // ((οδοντικό κλικ)) 49 // ((στοχαστικά)) 49 // ((στωικά)) 71 // ((συμπνευτικά)) 84 // ((περιπαιχτικά)) 89)· και με εξωγλωσσικά, όπως επαναλαμβανόμενες παραστατικές χειρονομίες (19, 21, 26, 51, 53, 55, 79), κινήσεις (5, 10, 17, 21, 71) και μιμήσεις (75, 77, 82).

¹³ Πρβ. Du Bois (2007: 163): «Η δημόσια πράξη από τη μεριά του κοινωνικού υποκειμένου, η οποία ταυτόχρονα επικοινωνεί αξιολόγηση, τοποθέτηση (εαυτού και άλλων) και ευθυγράμμιση με άλλα υποκείμενα, σε σχέση με οποιαδήποτε διάσταση του κοινωνικοπολιτισμικού πεδίου».

Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά συντελούν στην αμεσότητα της αφήγησης και στην εμπλοκή (Tannen 2007: 25 κ.εξ.), που επιδιώκεται μέσω της συναισθηματικής στάσης του αφηγητή. Καθώς, τώρα, η στάση αποτελεί διαμεσολαβητικό δίαυλο ανάμεσα στους γλωσσικούς τύπους και στη συγκρότηση και ενδεικτικότητα των κοινωνικών ταυτοτήτων (Ochs 1992: 350), ο ΓΒ –με τη συνομιλιακή αρωγή των παρουσιαστών– (συν)συγκροτεί εαυτόν ως σκεπτόμενο, αγανακτισμένο πολίτη, ως (ηλικιωμένο) έγκλειστο, ως ιδιόρρυθμο καλλιτέχνη με πολύ χιούμορ –στη βάση των σχετικών κατηγορημάτων–, αποδομώντας τη συνήθη δημόσια εικόνα του ως σοβαρού ηθοποιού και ωραίου άνδρα. Άλλωστε, όπως ο ίδιος δήλωσε στην αρχή της εκπομπής «έχω ροπή προς το αστείο».

► Το νερό που αναφέρει ο Γρηγόρης Βαλτινός στο προηγούμενο περιστατικό [4] («εγώ πιστεύω ότι έχει νερό» 19) παραπέμπει σε συγκεκριμένη διαδικτυακή ανάρτηση από τον τραγουδιστή/συνθέτη Παντελή Θαλασσινό (1958), με αφορμή την έναρξη των εμβολιασμών κατά του κορονοϊού (27/12/2020), κατά την οποία εμβολιάστηκαν μία νοσηλεύτρια, ένας ηλικιωμένος από Μονάδα Φροντίδας, η Πρόεδρος¹⁴ της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης και ο καθηγητής Λοιμωξιολογίας, και επικεφαλής της επιτροπής εμπειρογνομόνων του υπουργείου Υγείας, Σωτήρης Τσιόδρας.

[5] *Ο εμβολιασμός, οι θρασύδειλοι και ο φυσιολογικός ορός* (Facebook, 27.12.2020)

Σύμφωνα με πρόσφατες θεωρητικές εξελίξεις (Georgakopoulou 2015, 2017· Georgalou 2015), η ανάρτηση αποτελεί και αυτή μια ‘μικρή’ ιστορία (συνωμοσιολογίας), η οποία σχολιάζει την επικαιρότητα. Τέτοιες ιστορίες ενδημούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, Instagram κτλ.), προσφέροντας τη δυνατότητα του άμεσου διαμοιρασμού της εμπειρίας, με χρήση πολυτροπικών μέσων (Georgakopoulou 2015: 266) (π.χ. εικόνες, ήχοι, σύνδεσμοι κτλ.).

Οι αναρτήσεις/ιστορίες κωδικοποιούν τη στάση των συγγραφέων τους (Georgalou 2015: 4) και προκαλούν ανάλογα σχόλια ή/και αντι-ιστορίες, π.χ. «Όπως ο κάθε βιολόγος, επιδημιολόγος, λοιμωξιολόγος δεν μιλάει για τραγούδια έτσι κι ο Παντελής Θαλασσινός δεν θα έπρεπε να μιλάει για εμβόλια και πανδημία», «Αφού εξέφρασε την άποψη του για το εμβόλιο και ο Παντελής Θαλασσινός νομίζω μπορώ να πέσω κοιμηθώ

¹⁴ Θηλυκός τύπος του *πρόεδρος* κατά το κλιτικό παράδειγμα *έφηβος-έφηβη, εξάδελφος-εξαδέλφη*.

ήσυχη και σήμερα...», «Κ κάπου εδώ κάνει delete ο παντελής θαλασσινός από την λίστα μου... δεν λέω το κέρδισε...», «Τελικά ο Θαλασσινός έπαθε Πετράκο?» (sic).

Συχνά, εγκαθιστούν την αφηγησιμότητά τους μέσω διακειμενικότητας (Georgalou 2015: 6), όπως, για παράδειγμα, ή αναφορά σε άλλον περιβόητο συνωμοσιολόγο, τον Γρηγόρη Πετράκο (1975), πάλαι ποτέ παίκτη μουσικού ριάλιτι (Fame Story, ANT1, 2002-2003), τραγουδοποιό, και σύζυγο γνωστής ηθοποιού που συμμετέχει σε δημοφιλή, καθημερινή, τηλεοπτική σειρά κατά την ίδια χρονική περίοδο.

► Η Χαρά (Β)έρρα (1973), λαϊκοδημοτική τραγουδίστρια, και στην επικαιρότητα λόγω της συμμετοχής της σε ψυχαγωγική εκπομπή τραγουδιστικού διαγωνισμού διασημοτήτων (Just the 2 of Us, OPEN, Μάρτιος-Ιούλιος 2020), συναντά μέσω Skype τον παρουσιαστή Γρηγόρη (Α)ρναούτογλου (1973) και τον συμπαρουσιαστή του, ραδιοφωνικό παραγωγό Νικόλα (Ρ)άπτη (1982). Η συγκεκριμένη εκπομπή (LIVE TONIGHT) αντικατέστησε για σύντομο διάστημα την κανονική μεταμεσονύχτια του Αρναούτογλου (THE 2NIGHT SHOW), λόγω του κορονοϊού και του πρώτου λοκντάουν.¹⁵

[6] Τα πανηγύρια και τα drive-in (LIVE TONIGHT, ANT1, 7.5.2020)

1		B	(...) Έχουν οικογένεια οι άνθρωποι <u>κάτι</u> πρέπει να γίνει να βγάλουν ένα βοήθημα κάτι για^ ντο^ γκόσμο αυτό, ε: ή να μας αφήσουν να δουλέψουμε τουλάχιστον τον <u>Α:ύγουστο</u> ((παραστατική χειρονομία)) του <u>λάχιστον</u> [°λέω <u>εγώ</u> .°
2		A	[Ναι.
3	→	A	Ε:: <u>βρήκα</u> μια ιδέα βέβαια Χαρά πρέπει να σου πω:, (((παραστατική=
4		B	[Ναι,
5	→	A	=χειρονομία)) ((δραματικά)) Να γίνει πανηγύρι, (0.1) (((παραστατική=
6		B	[Ναι,
7	→	A	=χειρονομία)) μέσα στ' αυτο <u>κίνητα</u> !

¹⁵ Έναρξη λήψης των σχετικών μέτρων στις 4 Μαρτίου και σταδιακή άρση από 4 Μαΐου 2020.

8			(0.2)
9		B	ha (.) ha ha .h [(είναι)–
10	→	A	[Άκου τώρα εδώ ((παραστατική χειρονομία)) τι σκέφτηκα!]=
11		B	=ha ha ha ha [↑ha::
12	→	A	[Λέω τώρα θα ήταν μια πολύ ωραία ιδέα, <u>εσύ</u> τώρα τα <u>πρόλαβες</u> ; και <u>συ</u> , .h ((παραστατική χειρονομία)) τα ντράιβ ιν, ((παραστατική χειρονομία)) οι κινηματογράφοι (.) που πήγαινες με το αυτοκίνητο. ((παραστατική χειρονομία)) Άκου τώρα <u>δω</u> . <u>Λέω</u> ((παραστατική χειρονομία)) (.) αυτό παρείχε την ασφάλεια– >ο καθένας ήταν μέσα στ' αμάξι δύο άτομα που ήθελαν να πάνε<, (((παραστατική χειρονομία)) βλέπανε^ ντη^ νταινία=
13		B	(((συγκατανεύει))
14	→	A	=τους, ((παραστατική χειρονομία)) <u>δεν</u> ενοχλούσε ο ένας τον άλλον, ήτανε ((παραστατική χειρονομία)) μακριά σε απόσταση, [και πολλές φορές=
15		B	(((χαμόγελο))
16	→	A	=υπήρχε βέβαια και η: σερβιτόρα, ((παραστατική χειρονομία)) >στην Αμερική εδώ στην Ελλάδα δεν το είχαμε αυτό<, .h που μπορούσε να πάει να σου φέρει ((παραστατική χειρονομία)) και να <u>φας</u> μες' στ' <u>αμάξι</u> και να φάτε και να δείτε τ– ταινία. Εμείς <u>βέβαια</u> ((παραστατική χειρονομία)) τα τελευταία χρόνια ντράιβ ιν είχαμε μόνο με: ταινί:ες αισθησιακές στην Ελλάδα. ((παραστατική χειρονομία)) Παλαιότερα ήταν και άλλες ταινίες:. [Αλλά=
17		B	[Ναι.
18	→	A	=θέλω να πω ((παραστατική χειρονομία)) γιατί να μην γίνει ένα πανηγύρι; (.) που εσύ ((παραστατική χειρονομία)) θα είσαι <u>πάνω</u> στη σκηνή .h ((παραστατική χειρονομία)) αλλά <u>όλοι</u> θα είναι μέσα στ' αυτο↑κίνητα!
19			(0.1)
20		P	Και γιατί αφού θα 'ναι μέσα στα αυτοκίνητα να μ βάλουμε ((παραστατική χειρονομία)) [σιντί της Βέρρας ρε; [Και να την ακούσουνε]
21		B	(((βουβό εκφώνημα))]
22	→	A	(((χαμογελαστά)) Ε <u>άλλο</u> ((παραστατική χειρονομία)) να^ ντη βλέπουμε ρε φίλε! ((παραστατική χειρονομία)) Άλλο!
23			(.)
24		A	Και να:[
25		B	[Εννοείς να: ((παραστατική χειρονομία)) Εννοείς εγώ <να πά:ω στ→ ((παραστατική χειρονομία)) να <u>υπάρχω</u> πάνω στη σκηνή: ((παραστατική χειρονομία)), [(και ο κόσμος)
26	→	A	[Ναι αλλά ο κόσμος να– [να είναι <u>μέσα</u> στα αυτοκίνητα. >Να=
27		B	(((γελαστά)) Να είναι <u>μέσα</u> στ'=
28	→	A	=((παραστατική χειρονομία)) <u>πίνει</u> να τραγου <u>δά</u> να 'χει ανοιχτά<=
29		B	=αυτοκίνητα.
30	→	A	=((παραστατική χειρονομία)) [και να σ' ακούει. [Αλλά να 'ναι ((παραστατική=
31		B	[ha ha ha ha [Ωραία.
32	→	A	=χειρονομία)) <u>μόνο</u> με αυτοκίνητο! ((παραστατική χειρονομία)) Άμα δεν είσαι μέσα στο αυτοκίνητο ((παραστατική χειρονομία)) απαγορεύεται να βγεις!:=
33		P	=Θα 'χει ό[μως– θα 'χει όμως: ((παραστατική χειρονομία)) προβατίνα και=
34		B	[Αυτό: ((συγκατανεύει)) Εντάξει.
35		P	=τέτοια:;=
36	→	A	=((χαμογελαστά)) Ε βέβαια! ((παραστατική χειρονομία)) Ο σερβιτόρος θα πηγαίνει κανονικά θα μπαίνει μεσ' στ' αμάξι ((παραστατική χειρονομία)) και θα στρώ[σει!
37		P	[Θα σου φέρει^ ((παραστατική χειρονομία)) ντη^ μπιατέλα μέ[σα!

38	→	A	[(χαμογελαστά)] Μέ[σα! [Ναι!
39		P	[Εντά[ξει!
40		B	[Να σου πωξ=
41		A	=(χαμογελαστά) Ορίστε.
42			(.)
43		B	Μου έδωσες ιδέα ε;
44			(.)
45	→	A	[(χαμογελαστά)] ((παραστατική χειρονομία)) Μα <u>τώρ'</u> σου λέω το <u>σκέφτηκα</u> και λέω γιατί; [(χτυπάει το τραπέζι)] πρωτότυπο είναι! <u>Ας</u> το κάνουν!
46		B	[ha ha ha ha
47	→	A	[(παραστατική χειρονομία)] Ας είναι πεντα <u>κ</u> όσια αυτοκίνητα! =
48		B	=(συγκατανεύει [θαυμαστικά])
49		P	[(παραστατική χειρονομία)] Θα 'ναι όλα τα τιμόνια λιγδωμένα!
50	→	A	[(γελαστά)] Ε <u>τι</u> σημασία [έχει. ha ha ha [ha
51		B	[Καλά! [(γελαστά)] Καλά θα- καλά αυτό θα πρωτοτυ <u>π</u> ήσουμε=
52	→	A	=(γελαστά) Ε βέβαια! Ε <u>να</u> ((παραστατική χειρονομία)) σου δίνω μια <u>ωραία</u> ιδέα λοιπόν: [να θυμηθούμε παλιοί (.) ((παραστατική χειρονομία)) σαν να=
53		B	[(γελαστά)] Ναι ναι ναι ναι!
54	→	A	='ταν κινηματογράφος αλλά θα 'ναι συναυλία! (.) [Γιατί; Δε^ γκατάλαβα=
55		B	[(γελαστά)] Ναι ναι!
56	→	A	=δηλαδή ((παραστατική χειρονομία)) ((γελαστά)) ταιν <u>ί</u> α πώς βλέπαμε δύο ώρεςξ=
57		P	=Κα <u>λ</u> ά εν <u>τ</u> άξ εμέ:- ((παραστατική χειρονομία)) ε <u>μ</u> ένα μου το λες που είμαι από μια περιοχή που:: ο: το πανηγύ:ρι:: παίζουνε κλαρίνα και πανηγύρια: ((παραστατική χειρονομία)) με το που ξυ <u>π</u> νάμεξ
58		A	Μάλιστα! .h Λοιπόν έχω αφήσει το ακουστικό εδώ και ώρα ((μιλάει με το κοντρόλ και στη συνέχεια ζητά από τη B να τραγουδήσει))

Η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από τις επιπτώσεις της αναστολής της βιοποριστικής εργασίας τους για όσες/ους εμπλέκονται σε μία μουσική παράσταση (1), ώσπου ο A έχει μια ιδέα που θα δώσει λύση στην τήρηση του μέτρου της κοινωνικής απόστασης (3, 5, 7), η οποία αντιμετωπίζεται καθυστερημένα (8) και με ξαφνιασμένα γέλια από τη B (9, 11). Ο A προχωρεί –αυτοθαυμαστικά («Άκου τώρα εδώ ((παραστατική χειρονομία)) τι σκέφτηκα!» 10) και αξιολογικά («θα ήταν μια πολύ ωραία ιδέα» 12)–, στη σχετική επιχειρηματολογία, συγκρίνοντας την προτεινόμενη διευθέτηση της διεξαγωγής πανηγυριού με την εμπειρία του από την εποχή των υπαίθριων κινηματογράφων drive-in.¹⁶

Η B συμπαρατάσσεται προκαταβολικά (13, 15, 17) (βλ. Stivers 2008· Μακρή-Τσιλιτάκου 2020), παρά την έλλειψη επιστημικής πρόσβασης –αφού δεν φαίνεται να καταλαβαίνει ακριβώς την προτεινόμενη λύση/ιστορία, καθώς διαμεσολαβείται από την περιγραφή του drive-in (έκφραση απορίας στο πρόσωπό της, βλ. και 25)–, ενώ ο P αποστασιοποιείται και εκφράζει την αντίρρησή του (20). Η αιτιολόγηση του A (22) δεν

¹⁶ Το είδος αυτό ευδοκίμησε στην Ελλάδα κυρίως κατά την περίοδο 1975-1985. Στη Θεσσαλονίκη, όπου έζησε τα νεανικά του χρόνια ο Αρναούτογλου, υπήρχαν εννέα τέτοιοι κινηματογράφοι, μερικοί από τους οποίους λειτούργησαν έως τη δεκαετία του 1990 (βλ. http://cinemahellas.blogspot.com/2012/09/blog-post_3153.html).

γίνεται ρητά αποδεκτή από τον P (23), και η B επιτέλους καταφέρνει (21) να ζητήσει διευκρινήσεις σε σχέση με τη διάταξη του χώρου (25, 27, 29), οι οποίες της παρέχονται από τον A (26, 28, 30, 32) και τελικά αποσπούν τη συμφωνία της (31, 34).

Ο P θέτει ζήτημα αυθεντικότητας του πανηγυριού χωρίς τα απαραίτητα εδέσματα («προβατίνα και τέτοια:;» 33, 35) και λαμβάνει τη θετική διαβεβαίωση του A για την παροχή τους («Ο σερβιτόρος θα πηγαίνει κανονικά θα μπαίνει μεσ' στ' αμάξι...» 36, 38), με αποτέλεσμα τη μεταστροφή του και τη συνεργατική συμπλήρωση (Lerner 2004) της συνεισφοράς του A («Θα σου φέρει^ ((παραστατική χειρονομία)) νη^ μπιατέλα μέ[σα!» 37), καθώς και την παραχώρηση συμφωνίας (39). Η B εκφράζει δεκτικότητα προς την ιδέα του A (40, 43), ο οποίος εξαίρει την πρωτοτυπία της πρότασης/ιστορίας του (45, 47) και εισπράττει τον θαυμασμό της B (46, 48), αλλά ο P έχει τώρα μια νέα αντίρρηση («Θα 'ναι όλα τα τιμόνια λιγδωμένα!» 49), ή οποία, όμως, απορρίπτεται ως ασήμαντη από τον A (50).

Η B εκφράζει και πάλι τον θαυμασμό της, επαναλαμβάνοντας και τη φρασεολογία του A («θα πρωτοτυπήσουμε» 51), και ο A εκθειάζει εκ νέου την πρόταση/ιστορία του, ενισχύοντας την με τη νοσταλγική σύνδεση με το παρελθόν (52, 54, 56), την οποία συμμερίζεται και πάλι η B (53, 55), ενώ ο P αμύνεται μετατοπίζοντας το θέμα με την αναφορά στην επαρχιώτικη καταγωγή του και την εξοικείωσή του με τα πανηγύρια (57). Ο A κλείνει την αφήγηση και επανέρχεται στην κανονική ροή της εκπομπής (58), επικεντρώνοντας στην καλεσμένη.

Στην αφήγηση του A, οι επί μέρους λεπτομέρειες του ανέμελου παρελθόντος αντιστοιχίζονται με τις προτεινόμενες δράσεις, συγκροτώντας μία πρόταση/ιστορία για το εγγύς μέλλον, ώστε να αντιμετωπισθούν οι απαγορεύσεις του δύσκολου παρόντος. Η αφηγησιμότητά της στηρίζεται στην πρωτοτυπία της και στην ενθουσιώδη παρουσίασή της, με εξωτερική (10, 12, 45, 52) και εσωτερική αξιολόγηση (ιστορικός ενεστώτας, 32 // ((γελαστά)), ((παραστατική χειρονομία)), ((δραματικά)) // περιγραφικές λεπτομέρειες, εικόνες κτλ.). Αλλά, δεν εξασφαλίζει την άνευ όρων συμπαράταξη των υπολοίπων, καθώς η συνομήλική του B δεν έχει την ανάλογη εμπειρία που ο ίδιος ο A εικάζει («εσὺ τώρα τα πρόλαβες: και συ, .h ((παραστατική χειρονομία)) τα ντράιβ ιν» 12) –και, προφανώς, ούτε την πολιτισμική αναφορά–, και ο νεότερος P δεν εντυπωσιάζεται.

Παρόλο που προτείνεται ως ιστορία για το παρόν/μέλλον, στην πραγματικότητα αποτελεί μια νοσταλγική αναδρομή στο (νεανικό) παρελθόν του A, ο οποίος παρασύρεται από τη συναισθηματική ένταση, παραμερίζει πρόσκαιρα την ιδιότητα του παρουσιαστή/συνεντευξιαστή και γίνεται ο ίδιος συνεντευξιαζόμενος, με την προσωπική αναπόλησή του που συνδυάζει το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον. Εδώ η παράμετρος της ατομίκευσης (Loeb 2015, βλ. ενότητα 4) βγαίνει εκτός ελέγχου, λόγω και της γνωστής ικανότητας λόγου του A, η οποία ενίοτε εκτρέπεται σε μακρολογία. Έτσι, η κατηγοριοποίηση/ταυτότητα που επιτυγχάνεται είναι μάλλον αυτή του 'παραμυθά', παρά αυτή του ευρηματικού λύτη κορονο-προβλήματος (τουλάχιστον για τον P).

► Στο περιστατικό αυτό, η μετάλλαξη του συνεντευξιαστή σε συνεντευξιαζόμενο γίνεται με προκαταβολική δήλωσή του. Ο δημοσιογράφος και ιατρικός συντάκτης, Μιχάλης (Κ)εφαλογιάννης (50+), ξεκινά ανορθόδοξα την εκπομπή του, η οποία φιλοξενεί ειδικούς που δίνουν πληροφορίες και συμβουλές, και απλά Μέλη που εξιστορούν τις εμπειρίες

του, γύρω από το εκάστοτε θέμα 'υγείας και ευεξίας'. Παρούσες είναι η Ασημίνα (Γ)κάγκα (60+), πνευμονολόγος, Διευθύντρια της 7ης Πνευμονολογικής Κλινικής στο Νοσοκομείο Σωτηρία και πρόεδρος του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (από 9/2020) –την οποία ο Κ γνωρίζει από εικοσιπενταετίας και στην οποία απευθύνθηκε για νοσηλεία¹⁷– και η Άννα (Χ)ατζηδημητρίου (1978) ψυχολόγος υγείας.

[7] Τα συμπτώματα, η μοναξιά, η συμπαράσταση των φίλων (ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΗΣ ΖΩΗΣ, ALPHA, 12.12.2020)

1	→	Κ	((χαμογελαστά)) Καλό πρωινό Σαββάτου, ξεκινάμε με, <χαμόγελο> πάντα σ' αυτήν την εκπομπή ((παραστατική χειρονομία)) ό,τι κι αν μας έχει συμβεί, .h εγώ σήμερα δεν είμαι μόνο παρουσιαστής εδώ, .h για πρώτη φορά θα μπω και στη θέση: (.) αυτού που έρχεται ((παραστατική χειρονομία)) και λέει λίγο την ιστορία του. Ε:– δε^ γκζέρω πόσοι γνωρίζουν αλλά πέρασα κορονοϊό– ((κίνηση κεφαλιού)) σχετικά: βαριά:– όχι πολύ ((παραστατική χειρονομία)) βαριά, αλλά θα τ' ακούσετε σήμερα, (.) ε:μ με ταλαιπώρησε ((παραστατική χειρονομία)) και εξακολουθεί να με ταλαιπωρεί– έχουν: ((παραστατική χειρονομία)) π:εράσει βέβαια, έχω ((παραστατική χειρονομία)) αρνητικά τεστ πια, ε: .h αλλά με ταλαιπώρησε σημαντικά για: τουλάχιστον τρεις εβδομάδες:, .h και: θέλω με ήπια– ((παραστατική χειρονομία)) με ήπιο λόγο

¹⁷ Όπως πληροφορούμαστε κατά τη διάρκεια της εκπομπής και μαρτυρείται και από την, εκ παραδρομής και λόγω οικειότητας, ελλιπή παρουσίαση της Γ χωρίς αναφορά στην ειδικότητά της (1), σε αντίθεση με την παρουσίαση της άλλης προσκεκλημένης (3).

			.h και με ψυχραιμία, να <u>κάνω</u> αυτή την εκπομπή γιατί θεώρησα ότι είναι ((παραστατική χειρονομία)) <u>χρέος</u> μου να το <u>κάνω</u> , ((παραστατική χειρονομία)) .h για να: βοηθήσω τους ανθρώπους και τις οικογένειες, που ενδεχομένως ((παραστατική χειρονομία)) στο μέλλον, (.) χρειαστεί– ((παραστατική χειρονομία)) ή π: θα <u>νοσήσουν</u> , ή <u>τύχει</u> – γιατί, ((παραστατική χειρονομία)) είναι και μεγάλο κομμάτι, <u>τύχη</u> όλο αυτό, ε:: από κορονοϊό να ξέρουν <u>τι</u> ακριβώς θα κάνουν και πώς να <u>πράξουν</u> – να μη <u>γκάνουν</u> ((παραστατική χειρονομία)) ενδεχομένως τα ίδια λάθη που έκανα <u>εγώ</u> , .h και το κυριότερο ε: (.) να μ’ ακούσουν και κάποιοι άνθρωποι που το <u>πέρασαν</u> και να <u>αισθανθούν</u> , ότι <u>όλοι</u> ((παραστατική χειρονομία)) ((χαμογελαστά)) <u>μόνοι</u> μας το <u>περάσαμε</u> και <u>δύσκολα</u> το περάσαμε. .h ((κοιτάζει τις συνομιλήτριες και μετά τα χαρτιά του)) Μαζί μου είναι η κυρία Γκάγκα, καλωσήρθατε,
2		Γ	((συγκατανεύει)) ((χαμογελαστά)) Καλώς σας βρήκα.
3		Κ	Ε: η κυρία η <Χατζηδημητρίου>, ψυχολόγος υγείας,
4		Χ	((συγκατανεύει))
5		Κ	Καλωσήρθατε.
6		Χ	Καλημέρα.
7		Κ	Να πω ότι φοράτε <u>μάσκες</u> για να δώσετε ((χαμόγελο)) το καλό <u>παράδειγμα!</u>
((Μεσολαβεί ενδεκάλεπτη συζήτηση γύρω από τον κορονοϊό με τις προσωπικές εμπειρίες του Κ και την εμπλοκή της Γ, καθώς και γενικότερες παρατηρήσεις από τις Γ και Χ))			
1α		Γ	<u>Δε</u> <u>γκάνει</u> απαραίτητα <u>βαριά</u> συμπτώματα– ((συνεχής χειρονομία αντίστιξης)) <u>αυτό</u> ειν’ το θέμα ότι πρέπει να έχουμε παρακολούθηση. (...) Μπορεί να κάνει ήπια συμπτώματα και να <u>βαρύνει</u> ξαφνικά. Αυτό είναι σημαντικό– .h δηλαδή τα <u>συμπτώματα</u> .h να <u>χουμε</u> μια επαφή από <u>νη</u> <u>μπρώτη</u> μέρα και μια παρακολούθηση από <u>νη</u> <u>μπρώτη</u> <u>μέρα</u> . >Είναι σημαντικό<.↓=
2α	→	Κ	= <u>Πάντως</u> ε: <u>εγώ</u> ξεκίνησα (.) ((παραστατική χειρονομία)) με τα <u>συμπτώματα</u> που κάνει μια <u>ίωση</u> . Δηλαδή ξεκίνησα με <u>πυρετό</u> , [ο οποίος όμως από <u>η</u> =
3α		Γ	[[συγκατανεύει δις]]
4α	→	Κ	=((παραστατική χειρονομία)) <u>νη</u> <u>μπρώτη</u> μέρα ανέβηκε ψηλά, έφτασε τριάντα <u>εννιά</u> , ε:: (.) είχα ένα ήπιο πονοκέφαλο που εξελίχθηκε σε λίγο <u>πιο</u> [δυνατό,
5α		Γ	[[συγκατανεύει]] (Πόσο) πολύπλοκο ( )=
6α		Κ	= <u>Ναι!</u> [[(παραστατική χειρονομία)] (μειδίαμα)] <u>Μετά</u> έγιναν τα=
7α		Γ	[[συγκατανεύει]]
8α	→	Κ	= <u>χειρό(η)τερα!</u> Ε: <u>Μετά</u> είχα <u>ας πούμε</u> κάποιες (.) ((παραστατική χειρονομία)) μυαλγίες αρθραλγίες, (.) .h ((παραστατική χειρονομία)) <u>Περνάνε</u> δύο μέρες – τη μέρα της γιορτής μου ήμουν <u>σχετικά</u> καλά. (.) ((παραστατική χειρονομία)) <u>Εκείνο</u> το βράδυ όμως– ((παραστατική χειρονομία)) ((δραματικά)) δε θα το ξεχάσω <u>ποτέ</u> στη ζωή μου. (.) Ε:: Πήρα <u>τρία</u> ισχυρά παυσίπονα, μέσα σε μια <u>νύχτα</u> που δεν το <u>χω</u> κάνει <u>ποτέ</u> , .h νόμιζα ((παραστατική χειρονομία)) ότι <u>κάποιος</u> μου <u>ξερίζωνε</u> το κεφάλι– ((παραστατική χειρονομία)) ήταν ένας <u>πρωτόγνωρος</u> [(.) <u>πόνος</u> , (.) <u>νόμιζα</u> ότι: ((παραστατική χειρονομία)) <u>εξείνη</u> =
9α		Χ	[[συγκατανεύει]]
10α	→	Κ	= <u>την ώρα πεθαίνω!</u> Στη <u>η</u> <u>γκυριολεξία!</u> .h Δηλαδή ((παραστατική χειρονομία)) δεν <u>έχω</u> ξαναζήσει τέτοιο <u>έντονο</u> πονοκέφαλο!
11α		Γ	[[συγκατανεύει τρις]]
12α	→	Κ	Με τριάντα <u>εννιά</u> πυρετό, <u>και</u> , ((παραστατική χειρονομία)) <u>όλες</u> τις υπόλοιπες μυαλγίες. .h ((απευθύνεται στη Γ)) Κι <u>αυτό</u> συνεχίστηκε ((παραστατική χειρονομία)) [για πάρα πολλές <u>μέρες</u> <u>μετά</u> . Και ο <u>φόβος</u> =

13α		Γ	[[((συγκατανεύει τρις))
14α	→	Κ	=((παραστατική χειρονομία)) <u>μεγάλωνε</u> εκεί. ((ξεροκαταπίνει)) Δηλαδή όσο έβλεπα ((παραστατική χειρονομία)) ότι <u>υπήρχε</u> [επιδείνωση- είχα <u>ακούσει</u> =
15α		Χ	[[((συγκατανεύει δις))
16α	→	Κ	=κι αυτά που <u>είχα</u> ακούσει, λόγω του επαγγέλματος ότι, .h οι πρώτες κρίσιμες μέρες είναι οι <u>επτά</u> >εκεί< κάτι <u>γίνεται</u> θα μας το εξηγήσει η κυρία Γκάγκα< .h γιατί στην <u>έβδομη</u> <u>όνδο</u> μέρα, .h ((παραστατική χειρονομία)) οι περισσότεροι <u>άνθρωποι</u> κάνουν μια υποτροπή- [κι <u>άρχισε</u> να με κατακλύζει=
17α		Χ	[[((συγκατανεύει))
18α	→	Κ	=((παραστατική χειρονομία)) κι <u>εμένα</u> ο <u>φόβος</u> , όπως φαντάζομαι κάθε <u>άνθρωπο</u> . (.) .h Γιατί, είσαι κλεισμένος σ' ένα <u>σπίτι</u> , ((παραστατική χειρονομία)) <u>μιλάς</u> με τ' αδέρφια σου, μιλάς με τους <u>οικείους</u> σου- όσο μπορείς να <u>μιλήσεις</u> :- γιατί ((παραστατική χειρονομία)) μ' <u>αυτούς</u> τους πονοκεφάλους κι αυτά >εγώ δεν <u>άνοιγα</u> <- δεν μπορούσα να <u>δω</u> - δηλαδή ((παραστατική χειρονομία)) σ' ένα κλειστό δωμάτιο, σκοτεινό να <u>μην</u> ακούω <u>τίποτα</u> , ((παραστατική χειρονομία)) για να <u>μπορέσει</u> να περάσει <u>αυτό!</u>
19α		Χ	((συγκατανεύει))=
20α	→	Κ	=Να <u>μη</u> - ((απαριθμεί)) <u>δε</u> μπορούσες ν' ανοίξεις τηλεόραση, δε μπορούσες να δεις <u>καν</u> την οθόνη του κινητού σου!
21α		Γ	((συγκατανεύει τρις))
22α	→	Κ	<u>Ποιος</u> σου τηλεφώνουσε, <u>γιατί</u> ; (.) Δηλαδή μιλάμε ((παραστατική χειρονομία)) για μια <u>κατάσταση</u> (.) ((αρχίζει να συγκινείται)) ((ξεροκαταπίνει))
23α		Χ	<u>Πολύ</u> δύσκολη όπως την <u>ακούω</u> , συναισθηματικά, και καταλαβαίνω <u>έτσι</u> όπως το περιγράφεται, ότι: ε: .h <u>κάθε</u> σύμπτωμα έφερνε και μια πιο άσχημη σκέψη ((συνεχίζει με ψυχολογική ανάλυση))
(Επτάλεπτη συζήτηση για την αντιμετώπιση του κορονοϊού, κατά την οποία μαθαίνουμε ότι ο Κ συμβουλευτήκε τη Γ, καθώς και σχετικά βίντεο με ειδικούς))			
1β	→	Κ	Έτσι λοιπόν ((παραστατική χειρονομία)) <u>περνούσαν</u> οι μέρες, ((παραστατική χειρονομία)) και στη <u>δική</u> μου περίπτωση έφτασα στη <u>δέκατη</u> μέρα, ε: ((σφίγγει τα χείλη)) ήταν <u>πολύ</u> σημαντική η <u>στήριξη</u> του περιβάλλοντος .h και <u>δεν</u> αναφέρομαι .h στη <u>στενή</u> μου οικογένεια που ((παραστατική χειρονομία)) ούτως ή άλλως ενδιαφερότανε και με <u>ενημέρωνε</u> , [και: <u>μίλαγα</u> και <u>μόνο</u> [με <u>πολύ</u> στενούς μου φίλους, .h μπορεί να φάνηκε=
2β		Χ	[[((συγκατανεύει)) [
3β		Γ	[[((συγκατανεύει))
4β	→	Κ	= <u>αγένεια</u> , ((παραστατική χειρονομία)) δεν μπορούσα να ((παραστατική χειρονομία)) ση <u>κώσω</u> πολλές φορές το τηλέφωνο [ή να μιλήσω, .h=
5β		Γ	[[((συγκατανεύει))
6β	→	Κ	=((παραστατική χειρονομία)) <u>υπήρξαν</u> όμως και δυο τρεις <u>άνθρωποι</u> που με ((παραστατική χειρονομία)) <u>συγκίνησαν</u> . ↓ ((οδοντικό κλικ)) Και το <u>λέω</u> αυτό ((παραστατική χειρονομία)) γιατί, ((συγκινείται)) ((γλωττιδικό κλειστό)) ((παραστατική χειρονομία)) όταν: ο <u>γείτονας</u> σου που <u>έχεις</u> καλή σχέση, (.) ((παραστατική χειρονομία)) ((συγκινείται)) θα πάει να σου <u>ψωνίσει</u> , ε: θα <u>πω</u> τα ονόματά τους, είναι ((απαριθμεί με τα δάχτυλα)) η <u>Αίγλη</u> , είναι ο: <u>Άκης</u> και η <u>Μαγάνα</u> , και είναι- ήταν <u>τρεις</u> άνθρωποι που (.) ((παραστατική χειρονομία)) <u>μαγείρεψαν</u> , <u>έπαιρναν</u> το φαγητό ((παραστατική χειρονομία)) και μου το <u>άφηναν</u> , [έξω απ' την πόρτα. ((με λυγμό)) Που:- για <u>μένα</u> αυτό=
7β		Γ	[[((συγκατανεύει))
8β	→	Κ	=ήταν, [<u>πολύ</u> συγκινητικό! ((βουρκώνει)) ((κατάφαση και προσπάθεια να=

9β		( )	[Πολύ ( )]!
10β		Κ	=συγκρατηθεί))
11β		Γ	((κοιτάζει τον Κ με συμπόνοια))
12β			(0.1)
13β		Χ	Είναι πολύ σημαντικό όλο αυτό, .h γιατί: μπορεί να είναι μια: μοναχική διαδικασία αλλά ((συνεχίζει την ψυχολογική ανάλυση και συζήτηση για την θεραπευτική αγωγή που του χορηγήθηκε από την Γ στο νοσοκομείο, όπου μεταφέρθηκε μετά από δραματική πτώση του οξυγόνου του, αλλά και κατ' οίκον))

Ολόκληρη η πρώτη συνεισφορά (1) αποτελεί αιτιολόγηση (και αξιολόγηση) για την αφήγηση που θα ακολουθήσει. Ο Κ προτάσσει το ενδιαφέρον του για το συλλογικό καλό («θεώρησα ότι είναι ((παραστατική χειρονομία)) χρέος μου να το κάνω»), προφυλάσσοντας τις/τους μελλοντικούς ασθενείς από τα δικά του λάθη και συμπαραστεκόμενος παρηγορητικά σε όσες/όσους υπέφεραν από την κοινή μοίρα της υποχρεωτικής μοναξιάς («όλοι ((παραστατική χειρονομία)) ((χαμογελαστά)) μόνοι μας το περάσαμε και δύσκολα το περάσαμε» 1). Μετά τις συστάσεις και τα καλωσορίσματα (2-6), ο Κ τονίζει τη συμμόρφωση των δύο καλεσμένων του με το μέτρο της χρήσης μάσκας (7).

Η προκαταρκτική συζήτηση κλείνει με την καταληκτική συνεισφορά της Χ (1α), και ο Κ αρχίζει να ξετυλίγει τα στάδια της επίπονης αρρώστιας του. Ακολουθείται γραμμική αφήγηση (Ochs & Carps 2001: 83), με χρονική σήμανση μέσω ελεύθερων προτάσεων σε αόριστο και επιρρηματικών φράσεων («ξεκίνησα» 2α // «ντη^ μπρώτη μέρα ανέβηκε... εξελίχθηκε» 4α // «Μετά» 6α // «τη μέρα της γιορτής μου ήμουν σχετικά καλά», «Εκείνο το βράδυ», «Πήρα τρία ισχυρά παυσίπονα» 8α // «συνεχίστηκε ((παραστατική χειρονομία)) [για πάρα πολλές μέρες μετά» 12α // «έφτασα στη δέκατη μέρα» 1β // «υπήρξαν όμως και δυο τρεις άνθρωποι που με ((παραστατική χειρονομία)) συγκίνησαν» «μαγεύρεψαν» 6β).

Η υπόλοιπη αφήγηση καλύπτεται με σκηνογραφικό ενεστώτα (Γεωργακοπούλου & Γούτσος 1999: 143) («Περνάνε δύο μέρες» 8α)· με αφηγηματικό ενεστώτα («πεθαίνω» 10α // «είσαι κλεισμένος σ' ένα σπίτι, ((παραστατική χειρονομία)) μιλάς με τ' αδέλφια σου, μιλάς με τους οικείους σου— όσο μπορείς να μιλήσεις:» 18α)· και με περιγραφικό παρατατικό (ό.π.) («ξερίζωνε... νόμιζα» 8α // «μεγάλωνε εκεί. ((ξεροκαταπίνει)) Δηλαδή όσο έβλεπα» 14α // «άρχισε να με κατακλύζει», «εγώ δεν άνοιγα— δεν μπορούσα να δω» 18α // «δε μπορούσες ν' ανοίξεις τηλεόραση, δε μπορούσες να δεις καν την οθόνη» 20α // «Ποιος σου τηλεφώνουσε» 22α // «περνούσαν οι μέρες:» «ενδιαφερότανε και με ενημέρωνε, [και: μίλαγα» 1β // «δεν μπορούσα» 4β // «έπαιρναν το φαγητό ((παραστατική χειρονομία)) και μου το άφηναν» 6β).

Η εναλλαγή χρόνου και ρηματικής όψης (± συνοπτική), ρυθμίζει την εγγύτητα ή απόσταση του αφηγητή από τα γεγονότα της αφήγησης και τις παραλήπτριές της (Γεωργακοπούλου & Γούτσος 1999: 139 κ.εξ., 185 κ.εξ.), φωτίζει επιλεκτικά την αφήγηση με διαδοχικές κορυφώσεις (8α-10α, 18α-22α, 6β), και μαζί με τις στρατηγικές αξιολόγησης της προσδίδει γλαφυρότητα και ζωντάνια. Η αξιολόγηση εκφράζεται εσωτερικά με πλήθος χειρονομιών που δρουν επιτακτικά (Kendon 2004: 226) και εκφραστικότητα που κορυφώνεται ως έκδηλη συγκίνηση (6β, 8β, 10β)· αλλά και

εξωτερικά, με σχετικό σχολιασμό («Μετά έγιναν τα =χειρό(η)τερα!» 6α, 8α // «δε θα το ξεχάσω ποτέ στη ζωή μου», «που δεν το 'χω κάνει ποτέ» 8α // «δεν έχω ξαναζήσει τέτοιο έντονο πονοκέφαλο!» 10α // 14α, 16α, 22α // «ήταν πολύ σημαντική η στήριξη του περιβάλλοντος» 1β // «υπήρξαν όμως και δυο τρεις άνθρωποι που με ((παραστατική χειρονομία)) συγκίνησαν» 6β).

Συνολικά, διοχετεύεται μια έντονα συναισθηματική στάση η οποία βρίσκει ανταπόκριση από τις παραλήπτριες. Και παρόλο που οι ελάχιστες αντιδράσεις τους θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως απλές πράξεις ευθυγράμμισης, αφού συνήθως περιορίζονται σε συγκατανευτική κίνηση του κεφαλιού (βλ. Stivers 2008), θα πρέπει να λάβουμε υπόψη την παρουσία της μάσκας που δυσκολεύει την επικοινωνία καθώς και το γεγονός ότι συχνά προσφέρονται εμφατικά (3α, 11α, 13α), και ακολουθούνται από σχόλια συμπαραστάσης, όπου δυνατόν (5α, 23α, 9β).

Μέσω της αφήγησής του, ο Κ προβάλλει ως υπεύθυνος δημοσιογράφος και συμπολίτης, αφού επιλέγει να δημοσιοποιήσει κοινωφελώς την προσωπική δοκιμασία του· ως ταλαιπωρημένος, τρομοκρατημένος ασθενής, όπως όσα άλλα Μέλη υπέφεραν από τα ίδια ή παρόμοια συμπτώματα¹⁸ ως ευαίσθητος και ευγνώμων άνθρωπος, καθώς δεν λησμονά τις/τους φίλες/φίλους που του συμπαραστάθηκαν.

Η μακροσκελής εξιστόρηση της οδυνηρής εμπειρίας του Κ θα μπορούσε, ίσως, να χαρακτηριστεί ως μία 'μεγάλη' ιστορία στο πρότυπο του Labov (1972), καθώς αφορά μια έντονη βιωματική στιγμή με επιτλοκή (νόσηση), επίλυση (ίαση, όπως δηλώνεται στην εισαγωγή (1) και πιστοποιείται από την παρουσία του Κ στην εκπομπή), και επιμύθιο (η αξία των φίλων).

► Το τελευταίο αφηγηματικό επεισόδιο αποτελείται από την τηλεφωνική συνομιλία μεταξύ δύο παλιών φίλων, της (Ε)λπίδας και του (Δ)ημήτρη), που μένουν σε διαφορετικές πόλεις και δεν βλέπονται συχνά.

[8] Τα αυγά, οι αυγοθήκες, τα μαρούλια και η απολύμανση (15.11.2020)

1		Ε	Οι δικοί σου είναι καλά Δημήτρη;
2	→	Δ	Καλά είναι ευτυχώς; θορυβημένοι γιατί- η Γουμένισσα δεν έχει τόσα πολλά αλλά τα γύρω χωριά [έχουνε. (.) Ακούνε [κρούσματα οπότε,
3		Ε	[Α:! [Ε! πα: ο κόσμος κάποιον παρεδώσε θα υπάρχει με τα γύρω γύρω γι' αυ[τό.
4	→	Δ	[↑Ναι! Υπάρχει γι' αυτό κάθονται στο σπίτι [όλη μέρα,
5		Ε	[Ε ναι καλά. Καλά κάνουν. °Τι να κά[νουν.°

¹⁸ Πάντως, το γεγονός ότι ο Κ είχε άμεση πρόσβαση στην απολύτως ειδική Ασημίνα Γκάγκα, τον κατατάσσει στα προνομιούχα στρώματα στα οποία δεν ανήκει η πλειοψηφία των Μελών της νεοελληνικής κοινότητας που αποτελεί και το τελικό ακροατήριό του. Με την ίδια λογική, η σύσταση της Γ «να 'χουμε μια επαφή από^ ντη^ μπρώτη μέρα και μια παρακολούθηση από^ ντη^ μπρώτη μέρα» (1α) δεν έχει πραγματικό αντίκρισμα, διότι η επίσημη θέση είναι ότι «επικοινωνούμε με το γιατρό μας ή με τον ΕΟΔΥ (τηλ. 2105212054) και παραμένουμε σπίτι μας.» (βλ. <https://www.moh.gov.gr/articles/ministry/grafeio-tyroy/press-releases/6708-throy-me-toys-kanones-ygieinhs>). Προσωπικά, δεν γνωρίζω πολλά Μέλη που έχουν δικό τους γιατρό, και μάλιστα ειδικό!

6	→	Δ	[Παίρναν <u>αυγά</u> από κάποιον απ' <u>έ</u> :να χωριό > λέω « <u>Μη</u> τυχόν πάτε να πάρετε τ' <u>αυγά</u> <. Απ' το σουπερμάρκετ και <u>πολύ</u> σας είναι °φτάνει!»] .h Τώρα:
7	→	Ε	(((γελαστά)) Και <u>ξέρεις</u> ε; Στη^ γκαραντίνα τώρα: eh he he ε: [ε <u>γώ</u> h [τις αυγο(η)θήκες <u>δε</u> ^ ντις <u>βάζω</u> στο ψυγείο <u>έχω</u> :=-
8		Δ	[h [h
9	→	Ε	= <u>όταν</u> παίρνω μια αυγοθήκη και <u>ουρία</u> ^, ντη^ <u>μπλένω</u> την: απολυμαίνω την <u>αφήνω</u> <u>κά(η)μποσες</u> μέ(η)ρες: hh [και χρησιμοποιώ^ ντη^ μπρο- ↑ντη^=
10		Δ	[hehe
11	→	Ε	=μπροηγούμενη την αυγοθήκη.=
12		Δ	=ah ha [ha ha h
13	→	Ε	[(Αφού:) από πά:νω, έχει διά(η)φορες ημερομηνίες πό(η)τε <u>λήγουν</u> τ' <u>αυγά</u> γιατί h τα: τα <u>κάνω</u> : [με <u>τά</u> (η)γγιση!
14		Δ	(((γελαστά)) Ναι γιατί <u>κά:νεις</u> h τ' αντα <u>λλάσσεις</u> . [he he he he=
15		Ε	[Ναι
16	→	Ε	=Τώρα <u>αυτό</u> έκανα γιατί πήγα χθες στο- <u>εχθές</u> και <u>ψώνισα</u> και:: ε:: <u>έπλενα</u> ((απαριθμεί, τραγουδιστά)) <u>λεμό:νια</u> ντο <u>μά:τες</u> :: μα- μέχρι και τα <u>μαρούλια</u> - τα μα(η)ρούλια <u>άφριζαν</u> <u>ξάφριζαν</u> , λεω <u>κάτσε</u> εδώ <u>τώ(η)ρα</u> , h h ha [ha ha h
17		Δ	[ha ha
18		Ε	[Δε:ν [( )
19		Δ	[Ε τα μα <u>ρούλια</u> : με νε <u>ρό</u> μόνο. <u>Τι</u> <u>κάνεις</u> και τίποτ' <u>άλλο</u> ;
20	→	Ε	[Ο: ε: [
21		Ε	[Εβαλα ((γελαστά)) ↑και: ↑λίγο: λίγο φτο: λίγο ε[::
22		Δ	[Των <u>πιάτων</u> ; [Απορρυπαντικό;
23	→	Ε	[Των <u>πιάτων</u> <u>ναι</u> . Των^ <u>μπιά</u> - [όλα με <u>σαπούνι</u> τα <u>πλένω</u> °όλα°! Ναι! ↑ <u>Τι</u> να <u>κά:νω</u> ρε! .h=
24		Δ	[Ναι.
25	→	Ε	=Και τ' ↑ <u>άλλα</u> [που είναι,
26		Δ	[Μ: τα <u>μαρούλια</u> δε το σκέ[φτηκα.
27	→	Ε	[Τ' <u>άλλα</u> που είναι <u>ξέρω</u> 'γ <u>ω</u> τα <u>συσκευασμένα</u> , τ' <u>αφήνω</u> πεντ' <u>έξι</u> μέρες δεν τ' <u>ακουμπά(η)ω</u> <u>καθό(η)λου</u> ha ha [ha h
28		Δ	[h ha ha ha [.h
29	→	Ε	[Μετά- <u>μετά</u> <u>πηγαίνουν</u> στα <u>ράφια</u> και <u>μπορ:εί</u> και να <u>κάνω</u> και ↑ <u>τότε</u> μια <u>απολύμανση</u> με <u>δια:-</u> <u>έχουνε</u> <u>σβηστεί</u> όλες οι τ- <u>όλα</u> τα <u>γράμματα</u> απ' τα <u>οινοπνε(η)ύματα</u> ha [ha ha
30		Δ	[Με <u>μαντηλάκια</u> τα <u>κάνεις</u> αυ[τά;
31	→	Ε	[Οχι! Το <u>μαντηλάκι</u> <u>δεν</u> - το <u>μαντηλάκι</u> <u>δεν</u> : <u>συνιστάται</u> διότι <u>έχει</u> <u>ελάχιστο</u> <u>οινόπνευμα</u> . .h ε: Τα ↑ <u>κάνω</u> :- ↑ <u>έ:χω</u> <u>οινόπνευμα</u> αυτό [το:: τέτοιο το: <u>κα-</u>
32		Δ	[Α!
33		Ε	=το ↑ <u>μπλε</u> <u>μωρέ</u> .=
34		Δ	=Το (<u>κοινό</u>)=
35	→	Ε	=Ναι <u>τώρα</u> <u>εντάξει</u> . [<u>Σιγά</u> μη <u>βάλω</u> και σ' <u>αυτά</u> <u>καθαρό!</u> [<u>Καθαρό</u> <u>έχω</u> =
36		Δ	[Α. [Ε <u>όχι</u> .
37	→	Ε	=για <u>δικές</u> μου <u>χρήσεις</u> <u>ναι</u> . .h ε: [> <u>Υπάρχει</u> <u>ένα</u> <u>οινόπνευμα</u> <u>καταρχήν</u> =
38		Δ	[(Τι να <u>γίνει</u>).

39	→	E	=δίπλα στη^ μπόρτα που θα <u>μπεις</u> , έχει οινόπνευμα, έχει και <u>τζελ</u> για τα χέρια, έχει ποδονά:ρια– <u>ξες</u> αυτά που βά(η)ζουμε hh [στα [h πόδια,
40		Δ	[Τα <u>ξέ:(h)ρω</u> πώς δε τα ξέ: [h hh
41		E	[hi hi <u>Εγώ</u> τα είχα πάρει <u>πριν</u> αρχίσει ο κορονοϊός– h κορονο(h)ϊός.
42		Δ	[h Ναι.=
43	→	E	=Έχει <u>γάντια</u> έχει ((γελαστά)) ↑ό,τι μπορείς να φανταστείς δίπλα απ' η ντη^ μπόρτα ha ha=
44		Δ	=Ναι.=
45	→	E	=Όποιος <u>μπαίνει</u> – που δεν μπαίνουν <u>πολλοί</u> αλλά τέλος πάντων, άμα χρειασθεί να μπει κάποιος [Ναι. [Ηρθε προ
46		Δ	[h [Η Αλεξάνδρα τι κάνει; Είναι [καλά;
47		E	[Ε <u>μιλήσαμε</u> προχθές ((συνεχίζεται η συζήτηση για την αδελφή της E που μένει σε άλλη πόλη))

Μετά τους αμοιβαίους χαιρετισμούς και τα συμβατικά «τι κάνεις» της αλληλουχίας του χαιρετισμού (βλ. Μακρή-Τσιλιπάκου 2015), η συζήτηση περνάει στο φλέγον ζήτημα της πανδημίας, όταν η E δείχνει ενδιαφέρον για τους ηλικιωμένους γονείς του Δ (1), που ζουν σε απομακρυσμένη κωμόπολη. Ο Δ διαβεβαιώνει για την καλή υγεία τους παρά την αναπόφευκτη ψυχολογική πίεση που υφίστανται (2, 4), και συνεχίζει με μία 'μικρή' ιστορία για την αυστηρή σύστασή του, ως καλού γιού, σχετικά με την επικινδυνότητα της προμήθειας αυγών από ανεξέλεγκτο προμηθευτή (6).

Η αναφορά στα αυγά διεγείρει μία *εξ αφορμής* (touched-off, Sacks 1992β: 88 κ.εξ.), *δεύτερη ιστορία* (ό.π.: 3 κ.εξ.) από τη μεριά της E (7), η οποία τα συνδέει με τις αυγοθήκες. Σύμφωνα με τον Sacks, οι ιστορίες αυτές αποτελούν, κατά μία έννοια, το δεύτερο ήμισυ στο γειτνιαστικό ζεύγος πρώτη-δεύτερη ιστορία, καθώς τεκμηριώνουν ότι η δεύτερη αφηγήτρια κατανόησε την ιστορία του πρώτου αφηγητή (ό.π.: 8). Στην περίπτωση μας, και οι δύο ιστορίες αναφέρονται στις προφυλάξεις από τον κορονοϊό, δηλαδή παρουσιάζουν μία *επιτευγμένη ομοιότητα* (achieved similarity, ό.π.: 4).

Η E ξεκινά τη μακροσκελή 'μικρή' ιστορία με τη διαχείριση των αυγών και των αυγοθηκών (7, 9, 11, 13), προχωρά στα υπόλοιπα τρόφιμα, βρώσιμα και μη (16, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33), για να καταλήξει στα γενικότερα μέτρα προφύλαξης που παίρνει για τον εαυτό της και για τυχόν επισκέπτριες/τες (35, 37, 39, 41, 43, 45). Κατά την αφήγηση, η E αυτοτρολάρεται σε σχέση με τις υπερβολές της («μέχρι και τα μαρούλια– τα μα(η)ρούλια άφριζαν ξάφριζαν, λέω κάτσε εδώ τώ(hh)ρα, h h ha [ha ha h» 16 // «έχουσε σβηστεί όλες οι τ– όλα τα γράμματα απ' τα οιοπνε(hh)ύματα ha [ha ha» 29 // «ό,τι μπορείς να φανταστείς δίπλα απ' η ντη^ μπόρτα ha ha» 43). Ο Δ ανταποκρίνεται με γέλιο (8, 10, 12, 14, 17, 28, 40, 42, 46), ενώ συγχρόνως συμβάλλει στην προοδευτικότητα της αφήγησης συμμετέχοντας ενεργά, με ερωτήσεις (19, 30), σχόλια (14, 26, 36, 38, 40) και προληπτική/συνεργατική συμπλήρωση (Lerner 2004) των συνεισφορών της E (22, 34). Η μετάβαση στο επόμενο θέμα πραγματοποιείται με την ετεροεπιμελητική ερώτηση του Δ (46) (Jefferson 1984).

Η E και ο Δ συνοικοδομούν μια ελαφρά εκδοχή του σοβαρού θέματος των προφυλάξεων κατά του κορονοϊού, εντός κλίματος καλής σχέσης και με παρειϊστική διεξαγωγή της αφήγησης (consociate, Lerner 1992), η οποία επιτυγχάνεται επειδή οι

προσωπικές τους εμπειρίες μετατρέπονται σε κοινή μεταξύ τους γνώση (Norrick 1994: 429). Καθώς, δε, συνοδεύονται από διασκεδαστικά στιγμιότυπα και εκατέρωθεν γέλια, αναδεικνύονται σε ύψιστη στρατηγική συνομιλιακής εμπλοκής (ό.π.).

Έτσι, η αλληλοκατηγοριοποίηση που παράγεται επιτόπου είναι αυτή των πολύ καλών φίλων και υπεύθυνων Μελών που συμπάσχουν, αλλά δεν χάνουν το χιούμορ τους. Άλλωστε, οι χιουμοριστικές συνεισφορές έχουν σημαντικό ρόλο στη συνομιλιακή διάδραση (βλ. Makri-Tsilirakou 1994· Glenn & Holt 2017) και καθιστούν την αφήγηση, ακόμη και γνωστών περιστατικών, αφηγησιμότερη (Norrick 2010: 238).

6. Επίλογος

Οι ιστορίες που αναλύθηκαν κυμαίνονται από πολύ μικρές έως πολύ μεγάλες, γεγονός που αναδεικνύει το αφηγηματικό συνεχές που ισχύει εντέλει στην προφορική επικοινωνία, και το περιττό του αυστηρού θεωρητικού διαχωρισμού τους. Τα προβλεπόμενα δομικά μέρη πραγματώνονται επιλεκτικά και με διαφορετικούς τρόπους, ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση, όπως και η αφηγησιμότητά τους, η οποία βασίζεται σε ποικιλία μέσων και στάσεων –με κυρίαρχη τη συναισθηματική.

Η αφήγηση ενίοτε εξελίσσεται σε συναφήγηση, οι προβλεπόμενες συνομιλιακές κατηγορίες εναλλάσσονται ή και αντιστρέφονται. Τα Μέλη (αλληλο)κατηγοριοποιούνται επιτόπου, στη βάση των συνεισφορών τους και των κατηγορημάτων που επικαλούνται για τον εαυτό ή αποδίδουν στα άλλα Μέλη.

Στις ιστορίες τους, οι αφηγήτριες και οι αφηγητές εκφράζουν με λόγια τις εμπειρίες τους σε μία προσπάθεια να κατανοήσουν καλύτερα αυτό που τους συμβαίνει (Norrick 2000: 4). Εξωτερικεύουν φόβους, προσδοκίες, σχέδια για το μέλλον, ουτοπικές αναζητήσεις· αναστοχάζονται, αυτοσαρκάζονται και αποκαλύπτουν προσωπικές διαφυγές από την καθημερινή δυστοπία, με μεγαλύτερη ή μικρότερη ευστοχία και αποδοχή από τις παραλήπτριες και τους παραλήπτες.

Τα διάσημα πρόσωπα παραμερίζουν πρόσκαιρα τη διασημότητα (και τη ‘ρετουσαρισμένη’ εικόνα τους) και προβάλλουν μια πιο ανθρώπινη εκδοχή του εαυτού, συμεριζόμενα την κοινή μοίρα με τα υπόλοιπα Μέλη (θεάτριες/τές), τα οποία αποτελούν και τις τελικές παραλήπτριες και παραλήπτες της δημόσιας αφήγησής τους.

Ακόμη κι αν (ενίοτε και κατά βάθος) εξυπηρετούν στενά προσωπικά συμφέροντα, οι ιστορίες τελικά αναδεικνύονται ως ένας τόπος όπου εκθέτονται οι κοινές εμπειρίες σε μία απόπειρα νοηματοδότησής τους –μία διαδικασία συμμετοχικής αλληλεγγύης μεταξύ των Μελών της κοινότητας, τα οποία αντιμετωπίζουν την ίδια, εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία.

Παράρτημα: Συμβάσεις απομαγνητοφώνησης

Σύμβολο	Περιγραφή
xxx–	αυτοδιακοπή
[xxx	επικάλυψη εκφωνημάτων
xxx=	συγκόλληση εκφωνημάτων
>xxx<	επιτάχυνση εκφοράς

<xxx>	επιβράδυνση εκφοράς
<xxx	εσπευσμένη εκκίνηση εκφοράς
°xxx°	χαμηλόφωνη εκφορά
<u>xxx</u>	έμφαση
XXX	ιδιαίτερη έμφαση (αύξηση έντασης της φωνής)
xxx:	επιμήκυνση φθόγγου
xxx^	ηχηροποίηση αρχικού άηχου συμφώνου της επόμενης λέξης
xbx/xdx/xgx	αποβολή ρινικού συμφώνου στα συμπλέγματα -μπ-, -ντ-, -γκ-
(h) hh ha	εκπνοή ή γέλιο
.h	εισπνοή
xxx.	τελικός / καθοδικός επιτονισμός
xxx,	εξακολουθητικός / μη τελικός επιτονισμός
xxx!	εμφατικός / ζωηρός επιτονισμός
xxx;	ανοδικός επιτονισμός
xxx¿	ανοδικός επιτονισμός μεταξύ ερωτηματικού και εξακολουθητικού
↑ / ↓	απότομη άνοδος / κάθοδος του ύψους της φωνής
(.) / (0.1) (0.2)	παύση μικρότερη από / ίση με δευτερόλεπτα
( ) / (xxx)	ακατανόητο / δυσνόητο εκφώνημα
((xxx))	βοηθητικά σχόλια της αναλύτριας
→	επισήμανση σημείου ενδιαφέροντος
1, 2, 3	αρίθμηση διαφορετικής συνεισφοράς ή συνέχειας της ίδιας σε μεθεπόμενη αράδα.

Βιβλιογραφία

- Aarons, D. 2017. "Puns and tacit linguistic knowledge." Στο S. Attardo (επιμ.), *The Routledge Handbook of Language and Humor*. New York/London: Routledge, 80-94.
- Antaki C. & Widdicombe S. 1998. "Identity as an achievement and tool." Στο C. Antaki & S. Widdicombe (επιμ.), *Identities in Talk*. London: Sage, 1-14.
- Αρχάκης, Α. & Τσάκωνα, Β. 2011. *Ταυτότητες, Αφηγήσεις και Γλωσσική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.
- Attardo, S. 2017. "The General Theory of Humor." Στο S. Attardo (επιμ.), *The Routledge Handbook of Language and Humor*. New York/London: Routledge, 126-142.
- Bamberg, M. 1997. "Positioning between structure and performance." *Journal of Narrative and Life History* 7: 335-342.
- Bamberg, M. 2004. "Talk, small stories, and adolescent identities." *Human Development*, 47(6): 366-369. doi:10.1159/000081039
- Bamberg, M. 2006. "Biographic-narrative research, quo vadis? A critical review of 'big stories' from the perspective of 'small stories'." Στο K. Milnes, C. Horrocks, B. Roberts, & D. Robinson (επιμ.), *Narrative, Memory and Knowledge: Representations, Aesthetics and Contexts*. Huddersfield: University of Huddersfield Press, 63-79.

- Bamberg, M. 2011. "Who am I? Narration and its contribution to self and identity." *Theory & Psychology* 21(1): 3-24. doi:10.1177/0959354309355852
- Bamberg, M. & Georgakopoulou, A. 2008. "Small stories as a new perspective in narrative and identity analysis." *Text & Talk* 28(3): 377-396. doi:10.1515/text.2008.018
- Bauman, R. 1975. "Verbal art as performance." *American Anthropologist* 77: 290-311. doi.org/10.1525/aa.1975.77.2.02a00030
- Bruner, J. 1991. "The narrative construction of reality." *Critical Inquiry* 18(1): 1-21. doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004
- Bruner, J. 2004. "Life as narrative." *Social Research* 71(3): 691-710.
- Button, G. & Casey, N. 1984. "Generating the topic: The use of topic initial elicitors." Στο J. M. Atkinson & J. Heritage (επιμ.), *Structures of Social Action: Studies in Conversation Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press, 167-190.
- Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. 1999. *Κείμενο και Επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Chafe, W. 1982. "Integration and involvement in speaking, writing, and oral literature." Στο D. Tannen (επιμ.), *Spoken and Written Language: Exploring Orality and Literacy*. Norwood: Ablex, 35-53.
- Clayman, S. E. 2015. "Broadcast news interviews." Στο K. Tracy, C. Ilie & T. Sandel (επιμ.), *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*. London: John Wiley & Sons, 1-19. doi:10.1002/9781118611463.wbielsi113
- Clayman, S. E. & Heritage, J. 2002. *The News Interview: Journalists and Public Figures on the Air*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Davies, B. & Harré, R. 1990. "Positioning: The discursive production of selves." *Journal for the Theory of Social Behaviour* 20(1): 43-63. doi:10.1111/j.1468-5914.1990.tb00174.x
- De Fina, A. & Georgakopoulou, A. 2020. "Rethinking narrative: Tellers, tales and identities in contemporary worlds." Στο A. De Fina & A. Georgakopoulou (επιμ.), *The Cambridge Handbook of Discourse Studies*. Cambridge: Cambridge University Press, 91-114.
- Du Bois, J. W. 2007. "The stance triangle." Στο R. Englebretson (επιμ.), *Stancetaking in Discourse: Subjectivity, Evaluation, Interaction*. Amsterdam: John Benjamins, 139-182.
- Fishman, P. 1983. "Interaction: The work women do in language." Στο B. Thorne, C. Kramarae & N. Henley (επιμ.), *Gender and Society*. Rowley, MA: Newbury House, 89-101.
- Freeman, M. 2011. "Stories, big and small: Toward a synthesis." *Theory and Psychology* 21(1): 114-121. doi.org/10.1177/0959354309354394
- Georgakopoulou, A. 1997. *Narrative Performances. A Study of Modern Greek Storytelling*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.
- Georgakopoulou, A. 2006. "Thinking big with small stories in narrative and identity analysis." *Narrative-State of the Art* 16(1): 122-130. doi:10.1075/ni.16.1.16geo
- Georgakopoulou, A. 2007. *Small Stories, Interaction, and Identities*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Georgakopoulou, A. 2015. "Small stories research: Methods – analysis – outreach." Στο A. De Fina & A. Georgakopoulou (επιμ.), *The Handbook of Narrative Analysis*. Malden, MA: Wiley-Blackwell, 255-272.

- Georgakopoulou, A. 2017. "Sharing the moment as small stories." *Narrative Inquiry* 27(2): 311-333. doi:10.1075/ni.27.2.06geo
- Georgalou, M. 2015. "Small stories of the Greek crisis on Facebook." *Social Media + Society*, July-December 2015: 1-15. doi:10.1177/2056305115605859
- Glenn, P. & Holt, E. 2017. "Conversation analysis of humor." Στο S. Attardo (επιμ.), *The Routledge Handbook of Language and Humor*. New York/London: Routledge, 295-308.
- Goodwin, C. 1984. "Notes on story structure and the organization of participation." Στο J. M. Atkinson & J. Heritage (επιμ.), *Structures of Social Action*. Cambridge: Cambridge University Press, 225-246.
- Goodwin, M. H. 1997α. "Towards families of stories in context." *Journal of Narrative and Life History* 7: 107-112.
- Goodwin, M. H. 1997β. "By-play: Negotiating evaluation in story-telling." Στο G. R. Guy, C. Feagin, D. Schiffrin & J. Baugh (επιμ.), *Towards a Social Science of Language: Papers in Honor of William Labov. Volume 2: Social Interaction and Discourse Structures*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 77-102.
- Heritage, J. 1998. "Oh-prefaced responses to inquiry." *Language in Society* 27(3): 291-334. doi:10.1017/S0047404500019990
- Heritage, J. & Raymond, G. 2005. "The terms of agreement: Indexing epistemic authority and subordination in assessment sequences." *Social Psychology Quarterly* 68(1): 15-38.
- Holt, E. 2000. "Reporting and reacting: Concurrent responses to reported speech." *Research on Language & Social Interaction* 33(4): 425-454. doi:10.1207/s15327973rlsi3304_04
- Hopper, P. 1997. "Dualisms in the study of narrative: A note on Labov and Waletzky." *Journal of Narrative and Life History* 7: 75-82.
- Hutchby, I. 2005. *Media Talk. Conversation Analysis and the Study of Broadcasting*. New York: Open University Press.
- Hymes, D. 1996. *Ethnography, Linguistics, Narrative Inequality. Toward an Understanding of Voice*. London: Taylor and Francis.
- Jaffe, A. 2009. "Introduction: The sociolinguistics of stance." Στο A. Jaffe (επιμ.), *Stance: Sociolinguistics Perspectives*. Oxford: Oxford University Press, 3-28.
- Jefferson, G. 1978. "Sequential aspects of storytelling in conversation." Στο J. Schenkein, (επιμ.), *Studies in the Organization of Conversational Interaction*. New York: Academic Press, 219-249.
- Jefferson, G. 1984. "On stepwise transition from talk about a trouble to inappropriately next-positioned matters." Στο J. M. Atkinson & J. Heritage (επιμ.), *Structures of Social Action: Studies in Conversation Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press, 191-222.
- Jefferson, G. 1988. "On the sequential organization of troubles. Talk in ordinary conversation." *Social Problems* 35(4): 418-441. doi.org/10.2307/800595
- Jefferson, G., Sacks, H. & Schegloff, E. A. 1987. "Notes on laughter in the pursuit of intimacy." Στο G. Button & J. R. E. Lee (επιμ.), *Talk and Social Organisation*. Clevedon, Multilingual Matters, 152-205.

- Johnstone, B. 2016. "Oral versions of personal experience: Labovian narrative analysis and its uptake." *Journal of Sociolinguistics* 20(4): 542-560. doi:10.1111/josl.12192
- Kendon, A. 2004. *Gesture: Visible Action as Utterance*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Labov, W. 1972. *Language in the Inner City*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Labov, W. 1997. "Some further steps in narrative analysis." *Journal of Narrative & Life History* 7: 395-415.
- Labov, W. & Waletzky, J. 1967. "Narrative analysis." Στο J. Helm (επιμ.), *Essays on the Verbal and Visual Arts*. (Proceedings of the 1966 Spring Meeting of the American Ethnological Society). Seattle: University of Washington Press, 12-44.
- LeFebvre, L. & Blackburn, K. 2012. "Choosing Emma's ending: Exploring the intersection of small and big stories, antenarrative, and narrative." *Narrative Inquiry* 22(2): 211-225. doi:10.1075/ni.22.2.01lef
- Lerner, G. H. 1992. "Assisted storytelling: Deploying shared knowledge as a practical matter." *Qualitative Sociology* 15(3): 247-271. doi:10.1007/bf00990328
- Lerner, G. H. 2004. "Collaborative turn sequences." Στο G. H. Lerner (επιμ.), *Conversation Analysis: Studies from the First Generation*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 225-256.
- Loeb, L. 2015. "The celebrity talk show: Norms and practices." *Discourse, Context & Media* 10: 27-35. doi:10.1016/j.dcm.2015.05.009
- Makri-Tsilipakou, M. 1994. "Laughing their way: Gender and conversational mirth." *Working Papers on Language, Gender and Sexism* 4(1): 15-50.
- Makri-Tsilipakou, M. 2003. "Greek diminutive use problematized: Gender, culture and common sense." *Discourse & Society* 14(6): 699-726. doi:10.1177/09579265030146002
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μ. 2014. «Πρακτικές κοινωνιολογικής κατηγοριοποίησης: Κατηγορίες μέλους.» Προσκεκλημένη Ομιλία. Στο G. Kotzoglou, K. Nikolou, E. Karantzola, K. Frantzi, I. Galantomos, M. Georgalidou, V. Kourti-Kazoullis, Ch. Papadopoulou, & E. Vlachou (επιμ.), *Selected Papers of the 11th International Conference on Greek Linguistics*. Rhodes: University of the Aegean, 19-45.
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μ. 2015. «'Κρίσιμοι' χαιρετισμοί.» Στο Θ.-Σ. Παυλίδου (επιμ.), *Ελληνική Γλώσσα & Προφορική Επικοινωνία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), ΑΠΘ, 23-42.
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μ. 2017. «Υλικά/πράξεις ταυτότητας.» Προσκεκλημένη Ομιλία. Στο Z. Γαβριηλίδου, Μ. Κωνσταντινίδου, Ν. Μαυρέλος, Ι. Ντεληγιάννης, Ι. Παπαδοπούλου & Γ. Τσομής (εκδοτ. επιμ.), Π. Συμεωνίδου (φιλολ. επιμ.), *Ταυτότητες: Γλώσσα και Λογοτεχνία*, Α' Τόμος. Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου για τα 20 Χρόνια Λειτουργίας του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δ.Π.Θ., Κομοτηνή. Καβάλα: Εκδόσεις Σαΐτα, 21-62. <http://www.saitapublications.gr/2017/08/ebook.175.html> (ανακτήθηκε στις 20/11/2020).
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μ. 2020. «Αποδοκίμασία και (απο)στοίχιση: Η περίπτωση του καλέ.» Στο Θ.-Σ. Παυλίδου (επιμ.), *Πραγματολογικά Μόρια στην Ελληνική και Άλλες Γλώσσες*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), ΑΠΘ, 29-55.

- Mandelbaum, J. 2013. "Storytelling in conversation." Στο J. Sidnell & T. Stivers (επιμ.), *The Handbook of Conversation Analysis*. Chichester: John Wiley & Sons, 492-507.
- Molek-Kozakowska, K. 2013. "The late-night TV talk show as a strategic genre in American political campaigning." Στο P. Cap & U. Okulska (επιμ.), *Analyzing Genres in Political Communication: Theory and Practice*. Amsterdam: John Benjamins, 321-343.
- Nevile, M. 2015. "The embodied turn in research on language and social interaction." *Research on Language and Social Interaction* 48(2): 121-151. doi:10.1080/08351813.2015.1025499
- Norricks, N. R. 1994. "Involvement and joking in conversation." *Journal of Pragmatics* 22(3-4): 409-430. doi:10.1016/0378-2166(94)90117-1
- Norricks, N. R. 2000. *Conversational Narrative. Storytelling in Everyday Talk*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Norricks, N. R. 2010. "Humor in interaction." *Language and Linguistics Compass* 4(4): 232-244. doi:10.1111/j.1749-818x.2010.00189.x
- Ochs, E. 1992. "Indexing gender." Στο A. Duranti & C. Goodwin (επιμ.), *Rethinking Context: Language as an Interactive Phenomenon*. Cambridge: Cambridge University Press, 335-358.
- Ochs, E. & Capps, L. 2001. *Living Narrative*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Phoenix, C. & Sparkes, A. C. (2009). "Being Fred: Big stories, small stories and the accomplishment of a positive ageing identity." *Qualitative Research* 9(2): 219-236. doi:10.1177/1468794108099322
- Pomerantz, A. 1978. "Compliment responses: Notes on the cooperation of multiple constraints." Στο J. Schenkein, (επιμ.), *Studies in the Organization of Conversational Interaction*. New York: Academic Press, 79-112.
- Pomerantz, A. 1984. "Agreeing and disagreeing with assessments: Some features of preferred/dispreferred turn shapes." Στο J. M. Atkinson & J. Heritage (επιμ.), *Structures of Social Action*. Cambridge: Cambridge University Press, 57-101.
- Pomerantz, A. 1986. "Extreme case formulations: A way of legitimizing claims." *Human Studies* 9(2-3): 219-230. doi.org/10.1007/BF00148128
- Poulios, A, 2011. *The construction of age identities in everyday talk: The case of the elderly*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, ΑΠΘ.
- Poyatos, F. 1993. *Paralanguage: A Linguistic and Interdisciplinary Approach to Interactive Speech and Sounds*. Current Issues in Linguistic Theory 92. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Raskin, V. 1985. *Semantic Mechanisms of Humor*. Dordrecht/Boston, MA: Reidel.
- Sacks, H. 1972α. "An initial investigation of the usability of conversational data for doing Sociology." Στο D. Sudnow (επιμ.), *Studies in Social Interaction*. New York: Free Press, 31-74.
- Sacks, H. 1972β. "On the analysability of stories by children." Στο J. J. Gumperz & D. Hymes (επιμ.), *Directions in Sociolinguistics: The Ethnography of Communication*. New York: Rinehart & Winston, 325-345.
- Sacks, H. 1974. "An analysis of the course of a joke's telling in conversation." Στο R. Bauman & J. Sherzer (επιμ.), *Explorations in the Ethnography of Speaking*. Cambridge: Cambridge University Press, 337-353.

- Sacks, H. 1978. "Some technical considerations of a dirty joke." Στο J. Schenkein (επιμ.), *Studies in the Organization of Conversational Interaction*. New York: Academic Press, 249-270.
- Sacks, H. 1979. "Hotrodder: A revolutionary category." Στο G. Psathas (επιμ.), *Everyday Language: Studies in Ethnomethodology*. New York: Irvington Publishers, 7-14.
- Sacks, H. 1992. *Lectures on Conversation*. 2 τόμοι. Επιμέλεια G. Jefferson. Oxford: Blackwell.
- Sacks, H. & Schegloff, E. A. 1973. "Opening up closings." *Semiotica* 8(4): 289-327.
- Sacks, H. Schegloff, E. A. & Jefferson, G. 1974. "A simplest systematics for the organization of turn-taking in conversation." *Language* 50: 696-735. doi.org/10.2307/412243
- Schegloff, E. A. 1968. "Sequencing in conversational openings." *American Anthropologist* 70: 6: 1075-1095.
- Schegloff, E. A. 1979. "Identification and recognition in telephone conversation openings." Στο G. Psathas (επιμ.), *Everyday Language: Studies in Ethnomethodology*. New York: Irvington Publishers, 23-78.
- Schegloff, E. A. 1982. "Discourse as an interactional achievement: Some uses of 'uh huh' and other things that come between sentences." Στο D. Tannen (επιμ.), *Analyzing Discourse: Text and Talk*. Washington, D.C.: Georgetown University Press, 71-93.
- Schegloff, E. A. 1997. "'Narrative Analysis' thirty years later." *Journal of Narrative and Life History*, 7(1-4): 97-106. doi:10.1075/jnlh.7.11nar
- Schegloff, E. A. 2007. "A tutorial on Membership Categorization." *Journal of Pragmatics* 39: 462-482. doi:10.1016/j.pragma.2006.07.007
- Sidnell, J. 2010. *Conversation Analysis: An Introduction*. Chichester, UK: Wiley-Blackwell.
- Simmons, K. & LeCouteur, A. 2011. "'Hypothetical active-voicing': Therapists 'modelling' of clients' future conversations in CBT interactions." *Journal of Pragmatics* 43(13): 3177-3192. doi:10.1016/j.pragma.2011.06.002
- Stivers, T. 2008. "Stance, alignment and affiliation during storytelling: When nodding is a token of affiliation." *Research on Language and Social Interaction* 41(1): 31-57. doi.org/10.1080/08351810701691123
- Tagliamonte, S. & Roberts, C. 2005. "So weird; so cool; so innovative: The use of intensifiers in the television series Friends." *American Speech* 80(3): 280-300. doi.org/10.1215/00031283-80-3-280
- Tannen, D. 2007. *Talking Voices: Repetition, Dialogue, and Imagery in Conversational Discourse*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Turner, G. 2010. "Approaching celebrity studies." *Celebrity Studies* 1(1): 11-20. doi:10.1080/19392390903519024
- Van Langenhove, L. & Harré, R. 1999. "Introducing positioning theory." Στο R. Harré & L. Van Langenhove (επιμ.), *Positioning Theory: Moral Contexts of Intentional Action*. Oxford: Blackwell, 14-31.
- Watson, D. R. 1997. "Some general reflections on 'categorization' and 'sequence' in the Analysis of Conversation." Στο S. Hester & P. Eglin (επιμ.), *Culture in Action*. Washington, D.C.: International Institute for Ethnomethodology and Conversation Analysis & University Press of America, 49-75.

Zimmerman, D. 1998. "Identity, context and interaction." Στο C. Antaki & S. Widdicombe (επιμ.), *Identities in Talk*. London: Sage, 87-106.